

DARBININKAS

XLVIII NR. 42.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRZELIS - JUNE 11, 1963

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Vakarai siūlė ir Maskva priėmė derybas dėl atomų

Diplomatine tyla baigėsi, ir prezidentas Kennedy prašė apie "taikos strategiją", kuri turi išvesti iš šaltojo karo — liepos vidury sutarta atnaujinti derybas Maskvoje tarp Amerikos, Anglijos ir Sovietų dėl atominių bandymų draudimo. WASHINGTON: Optimizmas Prezidentas Kennedy birželio

Galimas ir Kennedy bei Chruščiovo susitikimas? Kennedy žadina optimizmą dėl derybų, nors jo ankstesnių susitarimų dėl Laoso ir Kubos vaisiai kelia abejones

10 kalbėjo optimistiškai. Į derybas žūrėjo kaip į "taikos strategiją", kuri turi išvesti iš šaltojo karo pavojų. Amerika iškilmingai pasižada susilaikyti nuo bandymų ore, kol kita pu-

sė to laikysis. Žadėjo peržiūrėti Amerikos šaltojo karo politiką ir Amerikos reikalus taip pristatyti, kad komunistam būtų intereso priimti siūlomą taiką. Bet Amerika nesiderės ki-

tų kraštų ar tautų likimo kaina. Ji stengsis įtikinti Maskvą, kad ir Maskvoje interesas leisti tautom apsispręsti. Prezidentas pasisakė prieš defetistus, t. y. tuos, kurie netiki susitarimais su Maskva.

Derybose Maskvoje Amerikai atstovaus John J. McCloy, prezidento patarėjas nusiginklavimo reikalui. Pats prezidentas pakeitė kelionės planą į Europą: ryšium su Maskvos derybomis jis dabar aplankys Anglijos min. pirmininką Macmillaną birželio 30.

MASKVOJE: Abejingumas?

Vakarų stebėtojai laiko pasikeitimu Chruščiovo politikoje, jei jis sutiko derėtis, kada jis per pusę metų atsisakinėjo nuo dalinio nusiginklavimo derybų.

ŽAIDIMAS ALABAMOJE

Konflikto tarp baltųjų ir juodųjų simbolis — dviejų neegru priėmimas į Alabamos universitetą. Gub. George C. Wallace pareiškė: jis atsisot tarp durų ir neegru į universitetą neileis. Prezidentas Kennedy birželio 10 telegrama ragino gubernatorių nuo durų pasitraukti ir nekludyti neegru priėmimo. Pratomas galas: gubernatorių norįs pasitraukti "garbingai", t. y. tada, kai pasirodysianti prezidento pasiūta kariuomenė, vadinas, priverstas jėgos.

Anglų darbiečių vadas Harold Wilson, kuris lankėsi Maskvoje, pareiškė, kad gavęs išpūdį, jog Chruščiovas esąs šaltas derybom ir neturįs daug vilties, kad būtų sutarta uždrausti atominius bandymus, jei draudimas bus siejamas su kontrole.

Spėjama taip pat, kad Chruščiovas būsimas derybas nori išnaudoti kaip priemonę savo draugam komunistam iš Kinijos paspausti. Dėl to jis ir pasiūlė terminą — 10 dienų po Kinijos delegacijos atvykimo į Maskvą.

SENATE DEL NAUJŲ DERYBŲ

Senate pranešimas apie atnaujintas derybas su Maskva dėl atominių bandymų draudimo sukėlė dvejopas nuotaikas — pozicijos ir opozicijos. Pozicija prezidentą remia, opozicija kelia abejojimus, ar tai nėra naujos nuolaidos Chruščioviui, norint jį paremti. Spėjama, kad derybų eigoje Kennedy gali vėl pasimatyti su Chruščiovu.

KONGRESAS negauna, spauda pagauna Sako: Bundy-Rostowo plano nėra, o be to jo pamatyti ir negalima, nes tai yra "top secret" reikalas . . .

Kongreso pranešimuose "Congressional Record" pasitaiko įdomių raštų. Įdomus susirašinėjimas paskelbtas gegužės 28 tarp Kalifornijos kongresmano J. Arthur Younger ir valstybės sekretoriaus pavaduotojo ryšiam su kongresu Frederick G. Dutton.

Kongresmanas kreipėsi į valstybės sekretorių, prašydamas kopijos Rostowo-Bundy paruoštos politikos dokumento, apie kurį buvo paskelbė laikraštiniškai Allen ir Scott. Į prašymą atsakė kongresmanui minėtas sekretoriaus padėjėjas Dutton. Darbininke buvo atpasakotas Allen-Scott informacijos, papildomai dar ir dr. J. Epsteino, tad dėmesio vertas ir oficialus departamento pasisakymas dėl dalykų, kuriuos anie spaudos žmonės buvo paskelbę.

Dutton gegužės 1 atsakė: 1. Tokios Bundy-Rostowo sutartos politikos nėra ir dokumento nėra. Buvo tik dokumentas, kuris prieš keletą mėnesių kursavo tarp departamentų pareigūnų ir kitų suinteresuotų įstaigų ir dėl kurio buvo renkami pasisakymai ir sugestijos.

2. Allen-Scotto informacijoje vyriausybės politika perduota netiksliai, iškreipta. Pvz. derybų su Sovietais dėl Amerikos kariuomenės atitraukimo iš vakarų Berlyno ir vakarų Vokietijos niekas nėra siūles mainais už Sovietų kariuomenės atitraukimą iš Kubos.

(Šis dalykas, t. y. kariuomenių mainai Berlyne ir Vokietijoje už Kubą, Allen, Scott ir Epsteino buvo suminėti kaip antriniai dalykai, o pagrindiniai visų trijų buvo Bundy-Rostowo siūlymas susiaurinti paramą egzilių veikimui, imti egzilių veikimą griežtesnėn kontrolėn — dėl šio pagrindinio dalyko Dutton laiške nieko nekalbama).

Gavęs laišką, kongresmanas Younger pasidarė išvadą, kad kažkoks dokumentas vis dėlto buvo, ir antru laišku paprašė jau tiesiai Duttoną kopijos to dokumento, kuris kursavo tarp departamento pareigūnų ir kitų įstaigų. Į tai gavo gegužės 17 atsakymą: — Tas dokumentas yra esminis politikos dokumentas, priskirtas ir rūši "Top Secret" ir yra skirtas Tautinės Apsaugos Tarybos (National Security Council) reikalui. Tai dokumentas, kuriame išdėstyti visų pokarinių vyriausybių politikos nusistatymai, ir jis padeda prezidentui daryti sprendimus. Dėl to jis yra labai privatus — ir jį suprantate — rašė Dutton — kodėl aš negaliu parūpinti jums jūsų prašomos medžiagos. Dėl šio laiško kongresmanas ir Congressional Record įrašė savo išvadą: Man rodos įdomūs yra šio atsitikimo rezultatai — tai buvimas spragų, pro kurias toki dokumentai išteka iš departamento, o iš kitos pusės Kongreso negalėjimas iš departamentų gauti informacijos, kas planuojama politikoj ir kokios rekomendacijos siūlomos prezidentui.

PABALTIEČIAI:

dėl sovietinių kaltinimų, įvykių sekimo, nuolatinės komisijos

Alto biuras pranešė, kad gegužės 28 Alto valdybos pareigūnai — L. Šimutis, P. Grigaitis ir A. Rudis — dalyvavo Washingtone bendrame pabaltiečių komiteto posėdyje. Jame buvo sutarta sudaryti dvi komisijas: 1. studijuoti medžiagą dėl bolševikų primetamų pabaltiečiam įvairių nusikaltimų ir kolaboravimo su naciais, 2. politinių įvykių sekimo komisija, kuri rinktų medžiagą apie Baltijos kraštus ir informuotų Altą, Amerikos Latvių Sąjungą, Estų nacionalinį Komitetą (tokią medžiagą renka ir studijuoja jau Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės komitetai. Red.). Taip pat nutarta remti Atstovų Rūmams pateiktą rezoliuciją įsteigti nuolatinį pavergtų tautų reikalų komitetą.

Vakare Mayflower viešbuty buvo Amerikos informacijos agentūros direktoriaus E. Murrow ir kitų pareigūnų pagerbimas ryšium su Amerikos balso lietuviškų, latviškų, estiškių programų 12 metų sukaktimi. Dalyvavo viso apie 160-170 asmenų, tarp jų eilė Kongreso narių, valst. departamento, Europos reikalų vedėjas H. Vedeler ir kt. pareigūnai.

— Averell Harriman, valstybės sekretoriaus padėjėjas, tariasi su Indonezija dėl naftos šaltinių eksploatacijos pavedimo Amerikos kompanijom.

TEISIŲ DAKTARAS. Amerikos Universitetas Washingtone birželio 10 suteikė teisių garbės daktaro laipsnį prezidentui J. F. Kennedy ir ta proga jis kalbėjo apie Amerikos "taikos strategiją".

ATEITININKŲ NEPAPRASTOJI KONFERENCIJA

Ilgai rengta ir planuota Ateitininkų Federacijos nepaprasta konferencija įvyko praėjusį savaitgalį, birželio 7, 8, 9 New Yorke. Konferencijos svarbiausias tikslas buvo peržvelgti visą Federacijos ir kitų padalinių veiklą, prisitaikyti prie naujo laiko reikalavimų, rasti naujų veiklos metodų ateičiai. Gau-

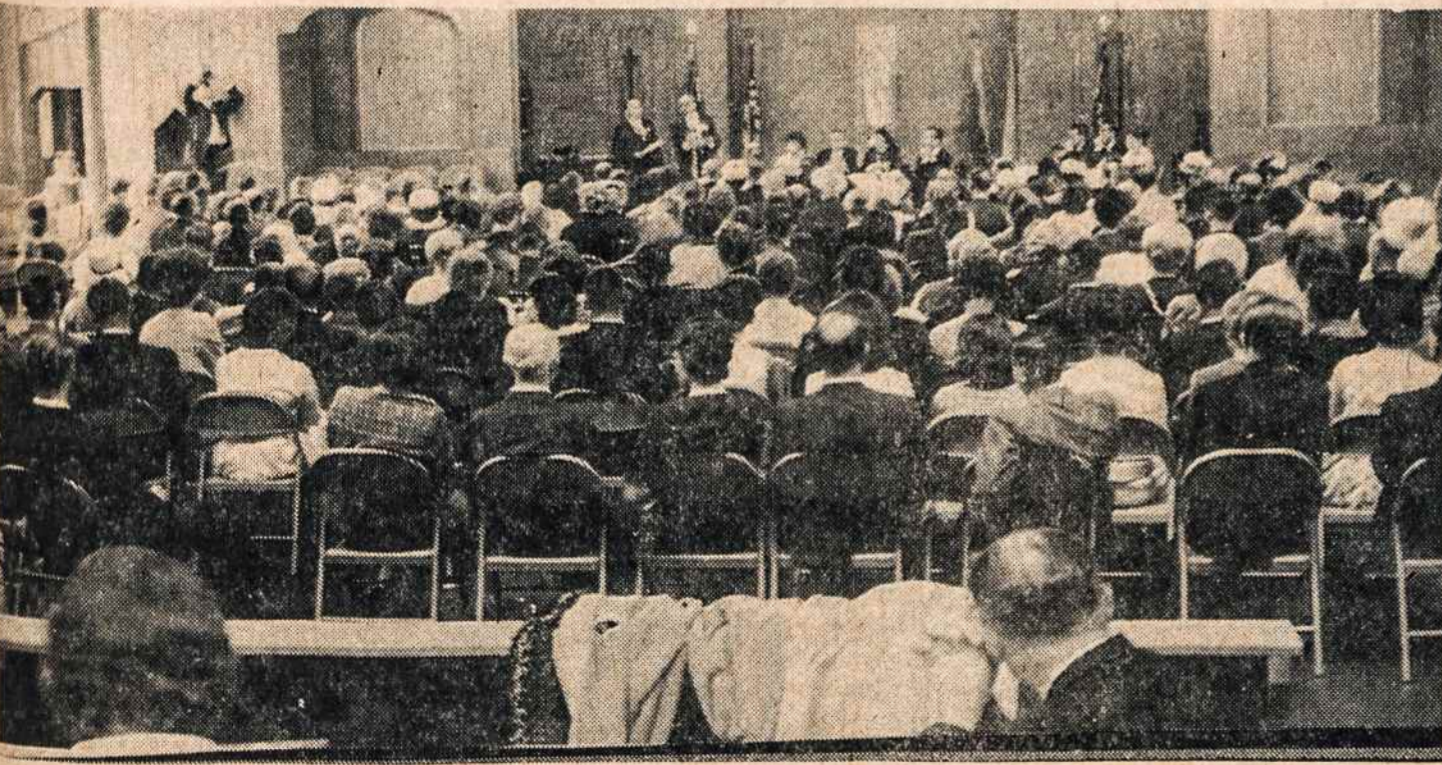
siuose posėdžiuose buvo paliesti visi aktualiausi veiklos klausimai, padaryti nutarimai. Bėto, konferencija išrinko naują Ateitininkų Federacijos vadą.

Dvi dienas konferencija posėdžiavo Waldorf-Astoria, New Yorko didžiausiame ir gražiausiame viešbutyje. Siame viešbutyje įvyko ir karaliaus Mindau-

go minėjimas bei koncertas. Trečią dieną iškilmingom paldom ir baigiamiems posėdžiams persikelta į Maspetho lietuvių parapiją.

Konferencija suorganizuota, taip, kad joje buvo atstovaujami visi ateitininkų vienetai. Sa-

(mukelta į 3 psl.)

ATEITININKŲ KONFERENCIJA — baigiamasis posėdis Maspetho lietuvių parapijos salėje. Nuotrauka V. Mažello.

ANGLIJOS VALDZIA GALI SUGRIUTI DEL MERGINOS

Macmillano vyriausybėje didelė krizė dėl apsaugos ministro Profumo meilės aferos su "modiste" Keeler. Skandalas iškilio aikštėn, ministeris pasitraukė, bet opozicija ir dalis spaudos reikalauja, kad pasi-

trauktų visa vyriausybė, kuri nemokėjo sutvarkyti savo narių. Piktčiausia dar tai, kad Keeler žaidė iš karto dviem: pro vienas duris išleisdavo ministrą Profumo, o tuoju pat pro kitas įleido Sovietų laivyno atarche Ivanovą. Rimtas įtarimas, kad buvo žaidžiama ir valsty-

bės paslaptim. Ivanovas suspėjo išvykti pereinų metų gale. Skandalas davė progą išversti aikštėn ir kitas padugnes iš valdžios žmonių gyvenimo.

Sujudimas tiek aštrus, kad teigiama, jog Macmillanas turės atidėti rinkimus, kad žmonės skandalą primirštų.

— Venezuelos sostinėje, Caracas, birželio 5 į Amerikos atstovybę įsibrovė 8 ginkluoti komunistai, sudėgino Amerikos vėliavą ir Washingtono paveikslą, beginklius amerikiečių pareigūnus ir Venezuelos sargybinius nurengė, patys apsitaisė pareigūnų drabužiais, padegė

ATEITININKŲ KONFERENCIJA — prezidiumas: iš k. į d. V. Kolyčius, D. Bortkevičiūtė, St. Bardukas, B. Vitkus, Sesuo M. Paulė. Kalba federacijos tarybos pirmininkas dr. A. Damušis. Nuotr. V. Mažello.

VATIKANE: Vėl atgabenta delegacija iš Lietuvos

Kardinolai renkasi Vatikane. Iš 82 kardinolų jau per 50 yra atvykę. Spauda seka, ar bus išleistas kardinolas Mindszenty. Nūkreipė dėmesį taip pat, kaip elgsis komunistiniai režimai. Pastebėjo, kad Lenkijoje gegužės 27 turėjo pasitarimus ben-

dra valdžios ir bažnyčios komisija. Tačiau, ką jis svarstė nepaskelbta. N. Y. Times atkreipė dėmesį, kad birželio 10 didelė grupė pro Maskvą atvyko į Romą iš Lietuvos. Laikraštis aiškina: "Faktas, kad jiems buvo leista

atvykti, priskiriama prie pagerėjusių santykių tarp Sovietų Sąjungos ir Vatikano".

Pareiškime laikraštis netiksliai informuoja, sakydamas, kad jiems "leista" buvo atvykti: jiems buvo ne "leista", bet "įsakyta". Ir atvykimo faktas rodo ne pagerėjusius santykius tarp Sovietų Sąjungos ir Vatikano, bet Maskvos norą demonstruoti Vatikane, kad Lietuvoje esanti "religinė laisvė".

KARDINOLAI: Skiriasi nuomonės dėl Jono XXIII santykių su komunizmu?

H. Tribune korespondentas iš Romos kalba apie nuotaikas tarp kardinolų. Esą iš 29 italu kardinolų tik 5 pasisakė už popiežiaus Jono XXIII politikos "rytų link" tęsimą. Jie mano, kad tos politikos tuo tarpū jaučiamas tik vienas praktinis vaisius — komunistų laimėjimas. Daugelis iš kardinolų nori kieto komunizmo atžvilgiu popiežiaus — tokio kaip Pijus XII.

Salia kardinolo Montini mini dar kitus kandidatus — Bolo-

nijos arkiv. Lercaro, Venecijos patriarchą Urbani, rytų Bažnyčios kongregacijos sekr. Testa, kuris buvo artimas velionies popiežiaus draugas, konsistorijos kongregacijos sekr. Confaloinieri.

Esą ir dalis neitalų kardinolų susirūpinę dėl velionies popiežiaus santykių su komunizmu. Tokių yra iš lotynų Amerikos, kur komunizmas yra virtes gresme. Jie nurodą, kad popiežiaus enciklika buvo klaidingai suprasta, informacijos prie-

monių klaidingai išaiškinta. "Gal būt daugelis katalikų, neturėdami aiškaus supratimo apie prasidėjusius pasitarimus popiežiaus Jono metu, pasidarė tik drąsiai išvadą, kad su komunizmu viskas yra tvarkoje". Šiaurės Amerikos kardinolų daugelis esą entuziastingi popiežiaus Jono mokiniai siekiant atnaujinti bažnyčią, betgi esą jie norėtų labiau paaiškinti derybas su komunistiniu bloku.

Europoje tuo sunku susikalbėti

Amerikoje žurnalistų Allen ir Scott paskelbtos žinios apie vyriausybės politiką vadinamą egzilų atžvilgiu, nubangavo Europą. Tenai tas žinias dar plačiau, antai, paskelbė Rheinischer Merkur korespondentas iš New Yorko dr. Julius Epstein gegužės 2. Redakcija, skelbdama, kaip ji sako, šio žymaus autoriaus "lig šiol nepaskelbtą medžiagą", pridėda pastabą, kad ją pristato "diskusijų" reikalui. Tai lyg laikraščio pasiteisinimas, kad laikraščiu sunku tais visais dalykais patikėti ir prisiimti atsakomybę už jų tikrumą. O tie laikraščio skelbiami dalykai yra tokie:

1. Atrodo, atėjo valanda, kad Amerikos politika dėl pabėgėlių iš sovietų bloko iš pagrindų keičiasi — ne tik paruošta keisti, bet jau vykdoma, nieko apie tai neinformuojant Amerikos visuomenę.

2. Pirmiausia sumažinta pinigine parama antikomunistinėm organizacijom. Ta parama oficialiai eina per "privatines" organizacijas, kurios vykdo propagandą prieš komunistų, ir mokama iš CIA sumų. Nors finansinė parama siaurinama nuo 1963 liepos 1, biudžetinių metų pradžios, New Yorke — rusų ir baltų egzilų grupės jau dabar buvo priverstos savo ligišolinį standartą siaurinti.

Oficialiai buvo paaiškinta, kad pinigine parama siaurinama, nes pinigai labiau reikalingi lotynų Amerikos valstybėse.

3. Egzilų grupės apie tai buvo įspėtos iš anksto pernai lapkričio mėn. egzilinių laikraščių

redaktorių konferencijoje, buvo sukviesta Washingtone ir kurioje dalyvavo valstybės sekretorius ir pats prezidentas. Tik ana konferencija buvo "off the record", t.y. nieko iš jos neturėjo būti skelbiama. Konferencijoje buvo paruošti egzilai tam, kas dabar vykdoma. Pirmiausia buvo įspėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės komitetai atleisti po porą apmokamų žmonių.

4. Naujos politikos planuotojai yra tie patys, kuriuos buvo minėję Allen ir Scott, būtent, McGeorge Bundy ir Walt Rostow — prezidento artimiausias patarėjas ir valstybės departamento politikos planavimo šefas, kurių įtaka prezidentui esanti didesnė nei valstybės sekret. Rusk. Bundy kaip tik esąs toli siekiantis žmogus, kuris esąs kandidatas į valstybės sekretorius.

5. Bundy ir Rostowo patarimu, prezidentas laiškė Chruščiovui davęs suprasti suvaržytą egzilų politiką veiklą, sumažinsias įgulas Berlyne ir Vokietijoje, jei bus atitrauktos įgulos iš Kubos. Bundy ir Rostowo patarimu, egzilų grupės turinčios būti griežtoje Washingtono kontrolėje, kad nekludytų "didžiojo plano", pagal kurį laisvų valstybių bendruomenė turinti traukti traukti savo vidine jėga visas kitas valstybes.

6. Autorius duoda ištrauką iš Bundy ir Rostowo memo randumo, kuris siūlo remti ne sukilimus okupuotose kraštuose, bet pačius komunistinius režimus, kad jie darytųsi labiau tautiniai ir mažiau Maskvos priklausomi. Ir ta linkme daugiausia vilčių nukreipta į Lenkiją ir Vengriją.

7. Autorius neigiamai nusistatęs dėl šios Rostowo ir Bundy politikos. Sako, kad naujoji Baltųjų Rūmų politika galinti būti svarstoma Kongrese, kuriame daugelis senatorių ir kongresmanų yra kilę iš dabar komunistų pavergtų kraštų ir ku-

riem nepriimtinas atsisakymas nuo kovos prieš komunizmą.

8. Kiek paties prezidento nuomonė yra pakitusi per prezidentavimo laiką nuo tos nuomonės kurią turėjo buvęs senatorius, rodo pareiškimas: "Mes turime pagaliau padaryti galą nuolatiniam įžeidinėjimui, kurį patiria laisvės kovotojai prieš Castro Kuboje ir kitų kraštų iš mūsų vyriausybės. Kiek mes nepažeidžiame tarptautinės teisės, mes turime vis dėlto pripažinti, kad Kubos pabėgėliai ir sukilėliai atstovauja tikrajam Kubos balsui. Savo siekimuose jie neturi būti sutrukdomi mūsų imigracijos įstatų ir teisingumo departamento". — Vieta, kurioje tie žodžiai buvo pasakyti — Johnston, Pa.; laikas — 1960 spalio 15; kalbėtojas — John F. Kennedy, kandidatas į Amerikos prezidentus.

Būtų maloniau visa, kas čia skelbiama; dementuoti ir pasakyti, kad tai neteisybė. Bet nuo paskelbimo neteisybė nepriklauso faktų teisybė. Jei Rheinischer Merkur aukščiau minėtas žinias skelbė kaip diskusijų dalyką, tai kai kuriems Europos politikams tai nėra tik diskusija, o faktai, iš kurių jie daro praktines išvadas. Ir de Gaulle planas organizuoti nepriklausomą apsaugos sistemą kaip tik suaktualintas labiausiai tada, kai pereinamais metais iškilo aikštėn Rostowo planai. Nuo tada vis nepasiseka atstatyti pasitikėjimo tarp sąjungininkų.

LENK MEDĮ, KOL JAUNAS Nuotrupos iš Marquette Parko moksleivių ansamblio

Chicago yra garsi savo priešybėmis amerikiečių ir lietuvių tarpe. Šalia modernių techninių naujenybių čia telkšai afrikinės džunglės, o kas braukia pro paminklą lietuviams, lenktyniausiems su Atlanto uraganais, Lietuvių aikštėje, tas negali atsistebėti, kodėl jis toks kuklus, palyginus su jų žygio didumu. Juk šalia puošniai geltonuoja Marijos aukšt. mokykla, dangun savo bokštais remiasi lietuvių parapijos bažnyčia ir praeivio akį traukia šv. Kryžiaus ligoninė! Sakėme, Lietuvių aikštė? Kas jos vardą šiaudien teatsimena? Iš kitos pusės, kas nežino 69-tosios gatvės tarp Washtenaw ir Western Ave., kur pasak vieno argentiniečio lietuviu, negausi sriubos lietuviškai nemokėdamas, ir kur vanduo tevertojamas tik bokalams plauti.

Didžiųjų pastatų tarpe, šalia bažnyčios, kiek į šiaurę nuo automobiliams pasistatyti aikštės, kukliai tarp medžių glaudžiasi nuo 1929 m. kun. A. Baltučio įsteigta lietuvių parapijinė mokykla. Šiandien čia savo saulėlydį sutinka senukas prel. J. Paškauskas, savo laiku lietuvių mokykla universiteti bei savo amžiaus pajėgume energingai gy-

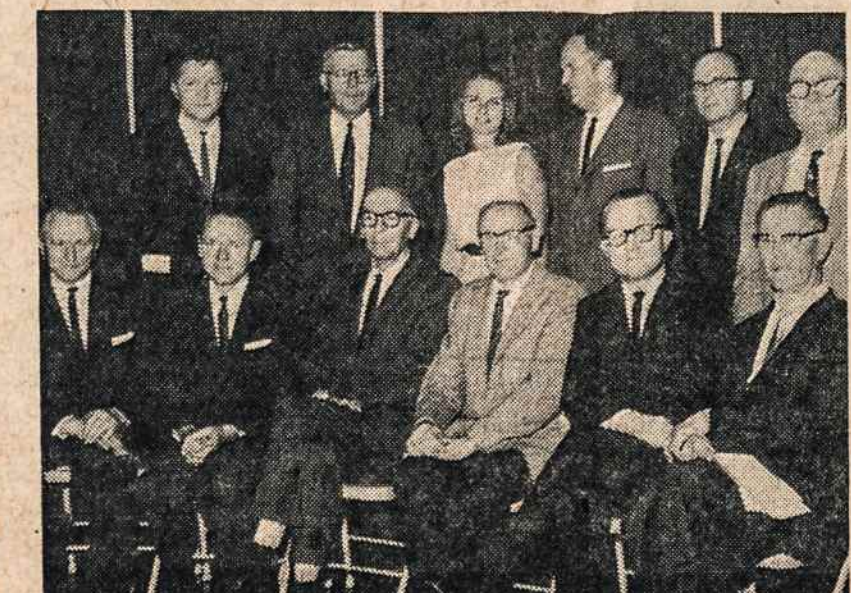
MARQUETTE PARKO lituanistinės mokyklos ansamblio berniukai.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS Marquette parko ansamblio mokytojai ir tėvų komitetas. Nuotraukos J. Grabausko.

nes lietuvių teises. Ir šiaudien mokykloje galioja šio garbinovo lietuviu veterano dvasininko žodis, kad lietuviuui mokinui mokykloje turi atsirasti vietos. Jei jos trūksta suole, pristatoma kėdė, o tada ieškoma ir naujo suolo! Ačiū Dievi, mokyklai vadovauja patriotė seselė M. Geraldina. Prel. J. Paškauskas, seselės Geraldinos moraline parama, tėvų k-teto pastangomis ir rūpesčiu, čia veikia vadinamasis Marquette Parko lituanistinės mokyklos moksleivių tautinis ansamblis. Tai jaunas daigas, sakytum, pavėluotai išdygęs šioje lietuvių tarsičiausiai apgyventoje vietoje. Bet kagi Chicago kontrastinga! Jei pirmoje tautinių šokių šventėje 1957 buvo dar gausūs kitų lietuvių parapijų moksleivių būriai, tai šiemet neabejotinai vyraus tik Marquette Parkas.

Ansamblis įsteigtas 1957 m. Marquette Parko LB apylinkė pirminkaujant S. Endrijonienėi. Ansamblio mokytojais buvo ir tebėra: muz. A. Linas, L. Brazdienė, muz. Mačiulis, muz. A. Skridulis, muz. F. Strolija, B. Vindašienė, R. Dapkuvienė ir A. Martienė. Ansamblis įsteigtas su 8 mokiniais, šiaudien patikrinime atsi-

REZOLIUCIJOMS remti dalis komiteto vadovybės narių. Iš k. į d. V. Gutauskas, S. Paltus, J. A. Petrauskas, dr. P. Pamataitis, pirm. L. Valiukas, A. Dabys, antroj eilėje: S. Kungys, dr. J. Jurkūnas, I. Mazeikaitė, A. Markevičius, R. Bureika ir K. Liaudanskas. Nuotr. L. Kancausko.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje. Mūsų įstatga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijoms rašykite/skaminkite daugiausia patyriusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kuria SSSR dalį. Licensed by Vneshtorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei porskant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausį skyrį:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-4253
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave.; CH 6-4724 / 233 8030
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2894
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue LO 2-1446
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. MU 4-4619
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street LO 2-1446
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelėi! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAMS, IŠSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK. S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Vaziuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukinu D-6 Avenue iki Delancy Street. Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GE 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliskos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siuntiniai audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpą, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėti ir pasižiūrėti!

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovomus užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausioms kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeiškite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

ILGO GROJIMO LIET. PLOKŠTELĖS (Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

- Ar žinai tą šalį, 13 liet. dainų Romos Mastienės \$ 5.00
- A. Šabanauško dainų-šokių 2 albumai (X—\$5.00 ir XI—\$5.00) 10.00
- 3 plokštėlės su 40 įvairių polkų (1 pl. su 12 polkų \$4.00) 10.00
- Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamblio 17 dainų (ster. \$5.00) 4.00
- Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos chorų (stereo \$4.50) \$3.50
- Mano Lietuvos prisiminimai, L. Juodis; 14 liet. dainų 5.00
- Pavergtos tėvynės dainos ir šokiai, J. Stukas; 2 plokštėlės 8.00
- Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šokių 4.50
- 16 lietuviškų šokių, akord. Ch. Daubaras 5.00
- S. Barkus radijo vak. dainuoja, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm. 6.00
- Rozės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos 7.00
- Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriot. maršų 5.00
- Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštėlių po 5.00
- Alice Stephens liet. kompozitorių 3 kūriniai (stereo \$6.00) 6.50
- Giurlionio ansam. Mes padainuosim, 16 liet. dainų (st. \$7.50) 6.00
- Ar pameni... V. Stankus, 10 šokių muzika (stereo \$7.00) 5.00
- Tautinių šokių rinkinys (14 šokių) 5.00
- Zirginėliai, Montrealio liet. dramos vaikams pasaka 3.00
- Lithuanian 2-speed record course 4.00
- Dainos Lietuvai, 12 dainų komp. Sal. Čerčenės 4.00
- Milžino paunkmė (Montrealio liet. dramos teatr.) 3 plokšt. 15.00
- Liet. dainų, šokių, polkų, Zukausko-Vasiliausko juokai 4.00
- Tėvynei aukojam—14 Dainavos ansamb. dainų (stereo 6.00) 5.00
- A. Stephens, 15 rūtų šalėlės, 7 kalėd. giesmės ir 10 liet. dainų 5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA 910 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y. Persiuntimo išlaidoms prašom pridėti 50¢

Stephen Bredes, Jr
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

ANSAMBLIO dalis Marquette parke su mokytojais: iš k. į d. V. Gutauskas, B. Vindašienė, kan V. Zakarauskas, ansamblio vedėja A. Martienė ir muz. F. Strolija. Nuotr. J. Grabausko.

JOHN BALSIS, prityręs darbuose, kviečia visus užsukti į
ANTIQUÉ AUTO SERVICE
ir įsitikinti kad viskas atliekama gerai ir pigiomis kainomis, tai kam eiti pas svetimuosius.

Shell Gas 27¢
AUTOMATIC TRANSMISSIONS Rebuilt - Repaired and Installed
Resealed - Parts and Labor (most cars) 19⁵⁰
Guaranteed for 12 Months or 12,000 Miles
FREE PICK UP and DELIVERY
8³⁸ Bonded - Lining Any Standard U.S. Cars
BRAKES RELINED Parts and Labor
AUTOMATIC TRANSMISSIONS Rebuilt, Repaired and Resealed
REBUILT TRANSMISSIONS From 99⁵⁰
Parts and Labor
Rebuilt Units Installed
107-56 New York Blvd., Jamaica, N. Y.
JA 6-9026

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.
Glenmore 5-7281

Ateitininkų konferencija...

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKŲ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in
August when published weekly.

PRENUMERATOS KAINA Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ar laidojama taika žemėje?

Popiežius Jonas XXIII oficialiai laidojamas šį trečiadienį, birželio 12. Pasaulis atsisveikina Kristaus vietininką, kuris trumpu savo būvimu Šventam Soste užvaldė visų širdis. Nė vienas popiežius mūsų atmenamoje istorijoje nebuvo taip viso pasaulio išgarsintas ir apgailimas.

Savaime suprantama, kad tai nesiseja su tikėjimu, o juo labiau, su katalikų tikėjimu, nes užuojautos ir pagarba popiežiui velionitui buvo išreikštos visų religijų ir žmonių be religijos. Visus patraukė popiežiaus Jono XXIII žmoniškumas, jo gera širdis ir jo ieškojimas taikos su didele meile ir atliadumu žmogui. Čia jisai nieko neišskyrė ir nieko nepasmerkė, kaip didelės šeimos tėvas, kuriam yra brangūs net ir susivaidiję vaikai.

Jis norėjo visus sutaukyti, nurodinėdamas, kad visi yra žmonės ir visi turi vieną bei tą patį pagrindą taikai — Dievo duotąją prigimtį. Tai yra labai aišku iš paskutinės popiežiaus Jono XXIII enciklikos — Taika Žemėje.

Ar su jo mirtimi, toji taika laidojama?

Taika žemėje buvo ir liks idealu, nes milijoninėje žmonių masėje yra sunku pasiekti tokios padėties, kad visi apvaldytų savo žmogiškosios prigimties netobulumus. Ir prasčiausia nėra tai, kad žmonių visuomenėje, toje didelėje pasaulio bendruomenėje, yra skirtųjų, netobulumų ir net kovos. Tam tikra prasme ir kova siekia taikos, nes stengiasi atstatyti pažeistą teisingumą.

Visų prasčiausia, kai išeinama į visuotinę kovą prieš žmogaus prigimtį. Tada griunamas esminis pagrindas žmogiška-

jai būčiai žemėje. Žmogus su laužomas, suniekinamas, išprievartaujamas. Jis jau nebėra laisva būtybė su nepažeidžiamomis jo asmens teisėmis, bet lyg koks daiktas ar gyvulys, užsėstas ir išnaudojamas valstybės, kurios vyriausią valdžią sudaro žmogiškos prigimties griovėjai. Popiežius Jonas XXIII savo enciklikoje Taika Žemėje labiausiai ir pabrėžė, kad visa pikta kyla iš nesiskaitymo su žmogumi, jo teisėmis ir laisve.

Viešoje pasaulio opinijoje, kuri atidavė tokią didelę pagarbą velionitui, nuaidėdavo vienas kitas balsas, kad ta enciklika popiežiaus Jono XXIII neįvardino komunizmo piktybės, tartum ją toleruodamas. Buvo kreipiamas dėmesys ir tam, kad su komunistiniu pasauliu ieškojo ryšio. Tačiau enciklikos logika, paimta žodis žodiu, labai stipriai pabrėžia, kad nesantaika, drumstis ir neteisėybė ateina pirmiausia iš tokios valdymo sistemos, kur žmogus ir jo teisės yra sumindžiotos. Tai yra komunistinės tvarkos ir ideologijos pasmerkimas.

Gerai tai suprato ir vyriausieji bolševikinio komunizmo vadovai, pasiskubindami apskelbti, kad jų ideologija yra priešinga popiežiaus Jono XXIII skelbtom tiesom, atremtom į Kristaus mokslą.

Kristaus mokslas yra pagrindas taikai žemėje. Pagrindas dieviškas, kurį velionis popiežius Jonas XXIII priminė savo enciklikom ir parodė savo pavyzdžiu. Mums lieka ne tikėti šviesus jo atminimas, bet ir įpareigojimas toliau siekti teisingos ir žmogų pagerbiančios taikos.

(atkelta iš 1 psl.)

vo atstovus turėjo ir Vokietijos, Australijos, Brazilijos ateitininkai. Deleгатų buvo 88. Visą laiką apie tiek pat dalyvavo svečių.

Pentadienio rytą, birželio 7, konferencija pradėta 10 val. bendruoju posėdžiu. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. V. Bganavičius, sudarytos įvairios komisijos, priimtas konferencijos reguliavimas. Konferencijos prezidiuman buvo pakviesta St. Barzdukas, prof. B. Viktus, V. Kolyčus, (iš Kanados), sesuo M. Paulė ir D. Bortkevičiūtė — Brazilijos ateitininkų atstovė.

Kad būtų Ateitininkų Federacijos veikla lankstesnė, pirmiausia buvo svarstomi įvairūs konstitucijos pakeitimai. Referavų Federacijos valdybos narys Arvydas Barzdukas. Keilių valandų svarstymuose buvo priimta eilė papildymų, pataisymų, kurie palengvino Federacijos vadovybės rinkimus ir patikslino bei suderino kitus konstitucijos straipsnius.

Pietų pertraukos metu, 12 v., visi konferencijos dalyviai iš viešbučio nuėjo į šv. Patriko katedrą, kur Moksleivių Ateitininkų S-gos dvasios vadas kun. dr. Ig. Urbonas aukėjo mišias.

Tos dienos vakare kitoje viešbučio salėje buvo dvi paskaitos: dr. Antano Suziedėlio — Šiandieninė ateitininkų padėtis (paskaitai buvo panaudota ateitininkų anketos medžiaga) dr. Vytauto Vardžio — Ateitininkų

kursai, studijų dienos ir rateliai, studijų temos, susirinkimų darbotvarkės, stovyklos ir jų programos.

Sių sekcijų posėdžiai užsitęsė iki popiečių. Nutarimai bei sprendimai įjungti į bendrus konferencijos nutarimus.

Pietų pertraukos metu taip pat buvo pamaldos šv. Patriko katedroje. Mišias aukėjo Sendraugių Sąjungos dvasios vadas kun. Br. Dagilis.

Iškilmingi pietūs 1 v. įvyko gražioje Waldorf-Astoria viešbučio salėje. Čia be konferencijos dalyvių dalyvavo ir gausus New Yorko visuomenės būrys, viso apie 200. Iškilmingų pietų metų kalbą pasakė Dr. Adolfas Demušis, Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininkas.

Seštadienis baigtas iškilminga akademijs, skirta karaliaus Mindaugo sukakčiai paminėti. Koncertan — minėjimas prisirinko pilna Empire Room salė. Minėjimas ir koncertas buvo skoningai ir gerai parengti ir buvo vienas iš geriausių. (Apie jį plačiau kitam numeryje).

Iškilmingos konferencijos pamaldos buvo naujoje Maspetho lietuvių bažnyčioje. Mišias aukėjo prel. P. Juras, pritaikyta pamokslą pasakė kun. Kęstutis Trimakas, S.J. Bažnyčia buvo pilna ateitininkų. Po bendros komunjijos pusryčiai buvo parapijos salėje. Pusryčiuose dalyvavo apie 300 žmonių.

Toje pačioje salėje buvo pratęsti baigiamieji konferencijos

posėdžiai. Svarbiausiu uždaviniu buvo naujo Federacijos vado rinkimai.

Kai buvo vykdomi korespondenciniai Federacijos vado, valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai (1962), Federacijos vado pareigom kandidatavęs ir išrinktas dr. St. Bačkis, susidarius rimtom kliūtims, įteikė pareikšimą, kad pareigų perimti negali; pareikšimas buvo įteiktas rinkimų komisijai, davinis jau suvedus; rinkimų komisija juos skelbdama, drauge paskelbė ir dr. St. Bačkio pareikšimą. Vado pareigose toliau liko S. Suziedėlis, naujajai valdybai pradėjus savo kandeniją, bet nusistatčius šaukti nepaprastą konferenciją ir jai pateikti svarstyti tą klausimą. Konferencijai priėmus konstitucijos pakeitimą ta prasme,

kad likusiai kadencijai užbaigti Federacijos vadas renkamas kongreso arba konferencijos, jei jie vyksta, arba Federacijos Tarybos, konferencija nauju Federacijos vadu ketverių metų kadencijai išrinko dr. Juozą Girnių.

Baigiamajame iškilmingame posėdyje buvo New Yorko ateitininkų įžodis, buvusio Federacijos vado S. Suziedėlio atsisveikinimas ir naujojo Federacijos Vado dr. Juozo Girniaus kalba.

Konferencija pasižymėjo savo darbingumu, darnia nuotai, geru susiorganizavimu. Visi numatyti darbai buvo tiksliai įvykdyti, visur laikytasi punktualumo ir tvarkos. Ypač reikia pasidžiaugti jaunimu, kuris gausiai dalyvavo ir aktyviai reikšėsi.

DR. JUOZAS GIRNIUS, Ateitininkų Federacijos vadas prie New Yorko dangorėžiu.

ATEITININKŲ konferencijos II sekcija.

Nuotr. V. Mažello

VIENŲ VIENI
REZISTENCIJOS KOVOSE

(33)

Pagaliau balandžio 5 Plechavičius nuo viso to projekto atsisakė. Rezultatas: jau rytojaus dieną "balandžio 6 dieną generalinis komisaras von Renteln pareikalavo 80.000 darbininkų į Vokietiją... Pagaliau balandžio 15-16 d. von Renteln ultimatyviai pareikalavo, kad tuojau būtų paskelbta mobilizacija. Buvo pagrasinta, kad dėl šio reikalavimo neišpildymo vokiečiai laikysią lietuvių tautą kariaujančią su Vokietija... Tuo pačiu metu atėjo dar naujas Jeckelno reikalavimas — sumobilizuoti 30.000 lietuvių į vokiečių karo aviaciją. Visas šis reikalas baigėsi tuo, kad balandžio 28 dieną g. Plechavičius per radiją paskelbė vokiečių reikalaujamą mobilizaciją" (S. Raštikis, Kovose dėl Lietuvos II, 345 p.). Turėjo būti pašaukti 18-45 metų amžiaus vyrai.

Į tą reikalavimą pagrindinė spauda paskelbė griežtą — ne. Vyriaus. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pareiškime 1944.IV.29 tas ne skambėjo šiais žodžiais:

"Mes parodėme daug geros valios ir norų, mes norėjome suorganizuoti savo ginkluotąsias pajėgas, išvalyti kraštą nuo banditų, saugoti ir ginti jį nuo bolševikų veržimosi... Deja, šį mūsų pasiryžimą atmetė. Jie pareikalavo, kaip matyti iš gen. Plechavičiaus atsisaukimo, 'kovoti be rezervų'... ir nurodė, jog mūsų sumobilizuoti 'daliniai bus panaudojami Vokietijos aerodromų tarnybai' ir tik 'dalis šių dalinių bus panaudoti Lietuvoje'. Taigi šia mobilizacija... vokiečiai reikalauja mūsų tautos sūnų į Vakarus, į Vokietijos bombarduojamus rajonus ir miestus, tikrumoje jie reikalauja kovoti ne prieš bolševizmą, bet prieš angliu ir amerikiečius... Lietuviai! Jokiu in-

teresų Vakaruose neturėjome ir neturime ir ten savo aukų neduosime. Tuo labiau, kad tokiu atveju mūsų tauta ir valstybė būtų bandoma pastatyti Anglijos ir Amerikos prieš padėtyje, prieš tu šalių, kurios pripažįsta mūsų valstybės nepriklausomybę ir kuriose ir šiandien veikia Lietuvos valstybės pasiuntinybės."

"Todėl laikydami neabejotinai teisingo mūsų nusistatymo — neduoti savo sūnų mirčiai už svetimus mūsų tautai ir valstybei interesus, — tvirtai ir ryžtingai saugosime savo jaunimą mūsų Tautos ir Valstybės Laisvės kovai, galimam bolševizmo veržimuisi ir kitiems anarchiniams karo baigmėje iškilnantiems judėjimams sutramdyti. Jį saugosime Lietuvos išlaisvinimui. Mes čia buvome, esame ir būsime kieti ir nepalaužiami."

"Mūsų visų šventa pareiga yra laikytis mūsų teisės pasilikti Lietuvoje Tėvynės prisikėlimui. Kiekvienas, kurį mobilizacija paliečia, ir kiekvienas, kuris tariamai įpareigojamas mobilizaciją vykdyti, — turi pilną teisę, saugomą tarptautinių nuostatų, ir tautinę pareigą, saugomą lietuviu proto ir širdies, mobilizacijų įsakymų nevykdyti."

Mobilizacija nepavyko. Atmosfera tvenkėsi.

Vokiečių SS ir policijos vadas gen. mjr. Harm buvo atleistas, ir jį vietą gegužės 5 dieną buvo paskirtas SS Brigadefuehrer policijos gen. mjr. Hintze... "Gegužės 9 dieną rinktinės štabe buvo gautas Hintze raštas, kad Jeckeln (iš Rygos) įsakymu (įsakymas esą buvęs balandžio 15 dienos) Vilniaus krašte esantieji vietinės rinktinės batalionai (jų ten buvo 7) pereina betarpiškon paties Jeckelno valdžion, kad visi kiti batalionai, visos vietinės rinktinės komendantūros apskrityse ir visi kiti rinktinės daliniai pereina vokiečių sričių komisarų (Gebietskommissare) valdžion, kad visi lietuvių batalionai gausią vokiečių SS uniformas, turėsią sveikintis hitleriškai, t. y. pakeldami ranką, ir kad nuo šiol jie esą pavadinti vokiečių policijos pagalbiniais batalionais"

"Vietinės rinktinės vadovybė atsisakė vykdyti šį įsakymą, nes jis prieštaravo visiems ankstyvesniems susitarimams... Rinktinė išsiuntinėjo batalionams savo įsakymus, nurodydama, kad jie turi klausyti tik savo lietuvių vadovybės" (S. Raštikis, Kovose dėl Lietuvos II, 346 p.).

Rinktinės vadovybė įsakė pradėti patyloom vietinės demobilizaciją. Ypačiai rūpėjo, kad į vokiečių pinkles nepatektų kariūnai Mariampolėje — pusantrą tūkstančių lietuvių šaučiausio jaunimo. Šią operaciją sklandžiai įvykdė gen. štabo pulk. A. Šova, rinktinėje mobilizacinio skyriaus viršininkas. Gestapo negalėjo to nepatirti. Ir tuojau, 1944 gegužės 15 užsimojo lemiamam smūgiui prieš rinktinę.

Gegužės 15 vietinės rinktinės vadas gen. P. Plechavičius ir jo pavadojuojas štabo viršininkas pulk. O. Urbonas buvo pakviesti į SS štabą, ten nuginkluoti ir suimti. Tuo pat metu gestapas su kulkosvodybiais apsupo v.r. štabą ir suėmė visus štabo karininkus ir tuo metu štabe buvusius asmenis. Štabo karininkus suimdino iš Rygos atvykęs pats Jeckeln. Sporoedamas pykčiu, jis pasakė griausmingą kalbą, kaltindamas v.r. ruošus sukilimą prieš vokiečius. Hitlerio vardu jis diskvalifikavo lietuvių tautą kaip 'netinkamą naujosios Europos' narį ir pabrėžė, kad lietuvių tauta iš tos bendruomenės esanti negražinamai išmetama. Pažymėjo taip pat, kad v.r. vadovybės dalis bus iššaudyti. "Vakare v.r. štabo ir Kauno komendantūros puskarininkai bei kareiviai buvo paleisti, o karininkai nugabenti į gestapo rūmus" (Į Laisvę 1944.V.17). Ir Lietuvoje nuo tada niekas daugiau jų nematė. Tik po kurio laiko slapta pasirodė mobilizacinio skyriaus viršininkas pulk. A. Šova. Paaiškėjo, kad jis, vežamas su kitais, jau anapus Rygos išsoko miške iš einančio autobuso ir pabėgo. Kiti buvo nugabenti į koncentracijos stovyklą Salaspilį, 16 kilometrų nuo Rygos. O nuo liepos 30, vadinasi, kada jau bolševikai buvo paėmę Vilnių, Kauną, Vilkaviškį ir artėjo prie Rygos, gen. Plechavičius buvo paleistas, o štabo vadovybė, kiti nariai — štabo viršininkas pulk. O. Urbonas, pulk. Grudziuskas, pulk. Andrušaitis ir štabo karininkas leit. Ptašinskas — buvo nugabenti į Stuthof koncentracijos stovyklą. Kiti štabo karininkai buvo laikomi Salaspily prie Rygos iki 1944 rugpiučio 18. Nuo tada iš stovyklos jie buvo išvežti į frontą ir įjungti į vieną vokiečių policijos baudžiamąjį būrį. Jiem buvo atimti laipsniai ir kaip eiliniai pristaityti apkasų kasti ir atlikti kitas pareigas dažnai tarp dviejų frontų, niekenu žemėje. Bolševikam užėmus beveik visą Latviją ir Lietuvą, jie atsidūrė prie Lie-

pojos ir buvo atgabenti prie Gdynės į rusų belaisvių stovyklą. Dar Latvijoje žymi dalis pabėgo, kiti jau nuo Danzigo gruodžio mėn. buvo paleisti. Tarp lietuvių tada sklido gandas apie vieną v.r. karininką, kuris pabėgęs ir parašęs paskui laiška: "Dėkoju už supuvusį šautuvą, kurį pasiemiau iš jūsų bėgdamas. Jūsų elgesys mane padarė partizanų. Nors aš kovojau prieš bolševikus, bet patariu ir jums nesirodyti mūsų miškuose". Ar tai faktas, ar tik legenda, bet ji išreiškia visų to meto karininkų nuotaikas.

Suėmus štabo karininkus, rinktinės drama nebuvo baigta. Ji kilo į viršūnę, likviduojant batalionus. Rytojaus dieną antradienį, V. 16, prasidėjo v.r. batalionų nuginklavimas" (Į Laisvę 1944.V.17). Vienur jie buvo nuginkluoti be pasipriešinimo, kitur tik po kautynių. Sekant ano meto pagrindinio laikraščio pranešimus:

— Gegužės 16 dieną anksti rytą Mariampolėje vokiškosios tanketės puolė lietuvių kareivines. Karo mokykla jau buvo išsiskirsčiusi. Vietos komendantūros dalinys ir dalis dar likusių kariūnų atsišaudė. Iš abiejų pusių buvo aukų.

— Vilniaus krašte nuginkluojant vieną batalioną buvo sušaudyta 13 lietuvių vyrų: eiliniai — Antanas Dirvelis, Juozas Kurelaitis, Jonas Sileika, Vytautas Kymantas, Vytautas Grybas, Stasys Bakanauskas, Alfonsas Boreiša, Antanas Juodis, Pranas Norušis, grandiniai — Antanas Vasiliauskas, Jonas Sabaliauskas, Aleksas Stankevičius ir jaun. pusk. Rušecas.

— Gegužės 17 d. Vilniaus krašte Paneriuose, toje vietoje, kur buvo sušaudyta dešimtys tūkstančių žydu, buvo sušaudyta 306 bataliono 17 karių; jaun. pusk. — Stasys Jasiūnas, Petrauskas, Antanas Lukošius, Kazys Bečys, grandiniai — Kazys Linauskas, Stasys Venclauskas, Stepas Daujotas, Ipolitas Aramavičius, Jonas Jonikas, eiliniai — Jonas Kryževičius, Jonas Jankauskas, Apolinaras Bugenis, Vincas Mačiukas, Stasys Vasiliauskas, Jonas Tamulevičius, Petras Padvalskis ir Vladas Alekna. Šiuos karius žudė teatraliai. Iš bataliono parinko 10 lietuvių karių, nuvežė į šaudymo vietą ir vertė žiūrėti į jų draugų mirtį.

(Bus daugiau)

JOKUBO STUKO nuosavybėje Long Island pastatytas ir pašventintas kryžius Lietuvos partizanams priminti šventino kun. dr. St. Valiūšaitis. Kairėje Darbininko administratorius Tėv. Petras Baniūnas. Nuotr. V. Maželis.

GERA MUZIKA — IR AŠ JAU GALIU GYVENTI

(Tąsa iš pr. num.)

N. GAILIŪNIENĖ

Tu nieko nežinai...

Grįžau namo su knygomis. Skaiciau. Žiūrėjau į Rouault mo dernų paveikslų kopijas. Jokių rezultatų. Mėginau gilintis į lietuvių modernistus. Į de formuotus veidus baisu žiūrėti. Parašas sako: "Sodai žydi" arba "Arkliai miške", o jokio me dzio — tik raizginys juodų ir pilkų šešėlių.

Staiga moderniojo meno su pratimas atėjo iš visai netikė to kampo. Vieną dieną grįžo sūnus iš vaikų darželio su triumfališku džiaugsmu: "Sesk. Parodysiu tau TV show". Prieš mane pastatė "televiziją" — batų dėžę su išpiauta ketur kampe skylė šone ir dviem siaurais plyšiais galuose. Per plyšius pervėrė ilgą popieriaus juostą su išpieštais TV charak teriais. "Matai?... čia Mighty Mouse... Peter Rabbit... Tar zan..." Pagaliau "ekrane" pa sirodė uždarytos durys. "Čia Ed — The Talking horse" — aiškina pranešėjas.

"Kur yra tas Ed? Aš ne matau jokio arklio?"

"Čia!... ramiai parodo į duris."

"Ramuti, čia yra durys. Kodėl tu duris vadini arkliu?" — klausiu nustebusi.

"Aš nevedinu durų arkliu. The Talking Horse yra už durų savo tvarte. Tu nieko nežinai!" — suerzintu balsu paaiškina vaikas.

"Aha!... Stai, kur šuo pakastas. Ką matai moderniam mene, tai tik nevykusiai nu pašytos "durys", tiksliau sa kant, užuolaidai. Tikrasis paveikslas yra už tos užuolaidos — tapytojo ir žiūrovo vaizduotėje. Atseit, jei dar kada teks žiūrėti į tą daktaro brangina mą paveikslą, galėsiu be savęs suniekinimo matyti savąjį didin gą Kristų Jeruzalės šventyklo je, pasislėpusį už Rouault su modernintos šv. Veronikos skaros.

Abiejų disertacijų temos puikiai charakterizuoja dr. V. Cukurą jo nuolatinėse pastango se prasišverbtį už realybės ir medžiagos. Nenuostabu, kad jis mėgsta modernųjį meną, kuriame idėja ir forma medžiago je nieko bendra neturi.

Į gilumą ir erdves.

Šalia meno antroji priemonė suteikti dvasiai sparnus yra muzika. Nedidelis, gerokai per

krautas kunigo kambarys, šiek tiek primena radijo stoties už kuliusius. Čia rasi visus techniškus įrengimus išgauti iš plokš telės tobulą garšą. Kai paleidžia stereo-record-player, mažas jo kambarys, tarsi, išsiplečia į mil žinišką koncertų salę, kurioj liūliuoja tobulai perduodama muzika.

"Daug nereikia. Duok stiprios kavos puoduką ir gerą muzi ką. Ir aš jau galiu gyventi." — kartą išsireiškė.

Jis mėgsta didžiuosius klasi kus, bet neužsikemša ausų pa čiai moderniškiausiai muzikai. Lūkinių tautų tarpe muzika yra esminė ritualinių apeigų da lis. Popiežius Jonas XXIII, gil us žmogaus psichologas, leido vienai Afrikos tautelei, priėmu sial katalikybę, jų įprastą ri tualinę muziką groti bažnyčio je. Daktaras tuojau pat išgijo tos laukinės muzikos plokšte lę. Demonstruojant ją jauni mi, sako, studentės tuojau pra dėjusios šokti rock and roll šo kius. Tas pats ritmas. Jei po piežius duotų leidimą tai, ir šv. Sebastijono bažnyčios aukštuo se skliautuose šalia paties ju biliato nuostabiai gražaus bal so suskambėtų ir moderniško ji rock and roll muzika.

Amžina jaunystė

Nereikia daug aiškinti, kaip jam buvo artimas popiežius Jonas XXIII. Jis kalbėjo apie popiežių su tikiu karščiu pietizmu ir susizavėjimu, kaip tik žmogus gali kalbėti apie as menį, kurį jis idealizavo.

Iš tiesų, yra panašumo. Ryš kusias bendras bruožas — am žina jaunystė. Kun. V. Cukuras mėgsta jaunimą. Jaunimas jį mėgsta. Lietuviškam jaunimui stengiasi įkvėpti meilę Lietu vai, lietuvių kalbai, lietuviš kiems papročiams. Bet jo mo kinės, kurių širdis paklydo sve timose lankose, taip pat randa draugišką supratimą ir pagu da, nes "vienintelė vietą, ku rioje nėra meilės pavojaus yra tiktai pragaras." Daktaras ypa tingai globoja jaunimą su me niškais gabumais.

Kodėl Jūs nieko nerašo te? — pasiteiravau kartą.

Vidutinio lygio lietuviškos li teratūros ir taip per daug turi me. Geresniam veikalui para šyti reikia daug laiko. Tuo tar pu jo neturiu.

Jo didžiulėje, rinktinėje bi bliotekoje, vis dėlto rasi visus geresnius lietuviškus leidinius. Surinkęs laiko trupinius, rėt karčiais parašo vieną kitą lie tuviškai periodikai straipsnį. Ką berašytų, visados nugrimsta į minties gelmes, arba ieško žodžiu sparnų. Stai, kad ir jo jubiliejinis paveikslukas: Kris taus pagalbos šikcas ir parašas: "He first loved us" (Jono 4, 10). Stai dėl ko prieš 25 metus nuėjo į Kristaus vynuogyną.

Ponas iš bažnyčios

Lietuvoje didesnė kunigų dauguma turėjo aptarnauti kai mą. Platesnio išsilavinimo ku nigas, taikindamasis aplinku mai, turėjo, tarsi, susitraukti savo inteligencijoje, kad priar tėtų prie tikinčiųjų. Gal būt, dėl to mūsų galvoje savoka kunigas verčia galvoti apie at ribotą nuo pasaulinio gyvenimo žmogų. Jubilias savo asme nybės šakotumui nesutelpa į tą sąvoką.

Vieną vasaros pavakarę pa kniobstomis atbėgo iš gatvės keturių metų Ramutis su žinia: "Atvažiuo... Tu žinai... Tas ponas iš bažnyčios". Ir man sa vie buvo aišku, kad gali būti tik kunigas dr. V. Cukuras. Kristaus vynuogynė dirbančių tarpe jis yra tikras dvasios ir inteligencijos aristokratas.

Atšventęs savo kunigystės si

MICHELANGELO PIETA NEW YORKE

Vienu iš ryškiausių Pasauli nės parodos New Yorke 1964-65 metais eksponatų bus **Pieta** — iš marmuro iškalta statula, kurioje Marija laiko ant kelių nuo kryžiaus nuimta Kristų. Šio Michelangelo kūrinio įvai rias kopijas, greičiausiai, esa me visi matę. Į New Yorką iš Romos bus atvežtas originalas.

Michelangelo visiems žino mas kaip skulptorius, architek tas, inžinierius ir tapytojas. Jo piešiniai, kūriniai ir skulptūros plačiai aprašyta daugelyje kny gų. Šiuo rašinėliu norima pa teikti kelias smulkmenas apie tą **Pietą**.

Michelangelo sulaukė 99 me tų amžiaus, sukūrė daug. Bet daugumos nuomonė, **Pieta** yra pats vertingiausias kurinys. Mi chelangelo **Pietą** kalė iš balto marmuro dvejus metus. Tam darbui atlikti užsidarė šaltuo se akmens kambariuose. Iš lan gų stebėjo ir braižė žydų tipus, norėdamas rasti veidą, tinkamiausį Kristui. Marijai ieško jo panašumo tarp kilmingų ro mėčių moterų.

Tai buvo pirmas bandymas iškalti natūralaus dydžio Kris tų, nes iki penkioliktojo am žiaus pabaigos Kristus buvo tik kūdikėlių figūros vaizduoja mas. Kita staigmena — Mi chelangelo skulptūroje Marija yra jauna mergaitė, laikanti su augusį Kristų. Užklaustas kar dinolo Groldie, kodėl taip ne suderintas amžius, autorius at sakė: "Marija buvo skaisti, be nuodėmės. Man atrodo, kad ji negalėjo senti".

Pietoje nėra kančios, prislė gimo, o tik užuojauta. Todėl ir Kristaus rankose vietoje vinies dūrių — tik neryškūs taškai. Kristus ant Marijos kelių neat rodo nuo kryžiaus nuimtas, bet ramiai miegąs. Žiūrėdamas į tą skulptūrą, rados, girdi Marijos skundą: "Kodėl, Viešpatie, ko dėl?"

Kaldamas statulas, Michelan gelo mažai miegojo, dar ma žiau valgė. Savo darbui tiksliau atlikti jis ištisus mėnesius slap tai atliko lavonų skrodimus Flo rencijos ligoninėje, kad geriau pažintų žmogaus kūną, jo rau menų.

dabrinį jubiliejų, birželio mėn. gale išvažiuos dviem mėnesiam į Europą. Jis džiaugiasi iš anks to galėsiąs šią vasarą pasimaudyti Baltijos jūroje, nors ir Sve dijos pakrantėje. Mintimis iš ten, žinoma, aplankys Lietuvą, kur gyvena dvi sesutės su šei momis, ir Latviją kurioje jis gimė.

Latvijos gimė. Lietuvoj ir Ita lijoj mokėsi. Dirba Amerikoje. Nuostabus kelias!... Turtinga ir įdomi asmenybė!... Tik Tu, Viešpatie, suprastini viską vie nu savo pristatymu: Darbinin kas Mano Vynuogynė. Ir gar bingesnio titulo žemėje nėra.

Penkių pėdų ir devynių in čų, 3000 svarų skulptūra liko be vietos, nes užsakytojas kar dinolas Grolaic mirė darbo nebaigus. Autorius, bijodamas kad popiežius tokio "bedieviš ko" kūrinio neįleis į šv. Petro baziliką, nakčia ją ten nu gabėno ir pastatė tamsioj, niū rioj Prancūzijos karalaučių ko plyčioj. Ji niekad nebuvo ati dengta ar pašventinta, ir žmo nės ilgus metus į ją nekreipė dėmesio.

Michelangelo kartą išgirdo žmones besiginčijant, kokio skulptoriaus tas darbas: vieni minėjo vieną, kiti — kitą pa vardę. Tik tada įpykęs auto rius nuvyko nakčia į šv. Petro baziliką ir Marijos rūbų juosto je iškaltė: "Michelangelo Buo narroti iš Florencijos šitą pa darė."

Sv. Tėvui Jonui XXIII leidus, matysime šį meno kurinį pasau linėje parodoje New Yorke bus išstatyta Vatikano paviljone. Tam pačiame paviljone yra pažadėta šiek tiek vietos ir kenčiančiai Lietuvos bažnyčiai.

K.L.J.

LA PIETA

ROMOS MASTIENĖS ĮDAINUOTA PLOKŠTELĖ

J. ZILEVICIUS

Neseniai pasiekė parduotu ves naują plokštelę, įdainuota **Romos Mastienės**. Paskutiniai laikais solistė pasidarė labai po puliari, dažnai dainuoja Chica goje ir kituose miestuose. Prieš eilę metų ji yra dainavu si ir New Yorke apylinkėje, dar tebesimokydama pas buvu sią Lietuvos operos solistę Vin cę Jonuškaitę. Gavusi stipendi ją, persikėlė Chicagos apylin kėn ir, baigus kolegiją gavo mokslinį laipsnį muzikos srity je. Vokietijoje buvo lankiusi irgi konservatoriją. Tai plačiai iš silavinusi dainininkė, mezzo so pranas.

Dėl savo malonaus būdo ir aukštai išlavinto meninio skonio, pasidarė labai mėgiama koncertuose. Ji dainuoja įvai riuose parengimuose. Spaudoje jos vardas dažnai linksniuojamas. Dainavo American Opera Co. Nuo 1954 varžybų keliu pa teko į Lyric Operą, kur tebe dainuoja ir dabar, Chicagos vy rų choro "Vyties" statomose operose irgi dalyvauja: Faus tas, Carmen, Cavaleria Rusti cana. Turėjo savo režitalį. Po daugelio koncertų įdainavo pir mą plokštelę "Ar žinai tą šalį?"

Plokštelėje yra 13 kūrinių. Vienoje pusėje 7 lietuvių kompozitorių, kitoje 6 svetimųjų kūrinių lietuvių kalba. Pirmo je pusėje: "Miegužėlio noriu", liaudies daina, harm. A. Mro zinskio, "Ar skauda man širdį", pseudo liaudies daina, harm. prof. Vl. Jakubėno, Plačiai vi suomenės mėgiamos koncertuo se: "Dukružėlė" — P. Sarpal iaus, "Aguonėlės" — J. Gruo

tinė yra įdomiai parašyta, mu zika gyva, harmonijos naujos, melodija užkrečiantį klausyto ją, bendrai veikalas sukurtas dabartinės muzikos nuotaikoje.

Antroje pusėje sutelkti pasaulinio masto muzikos kūrėjų darbai: "Zuvelė" ir "Nekantru mas" — Fr. Schuberto, "Pava saris" — Ch. Gounod, "Myli... nemyli..." P. Mascagni ir dvi operos arijos: Mignon — A. Thomas, ir Rozinos iš op. "Sevilijos Kirpėjas" — G. Rossini. Pirmieji keturi veikalai priklaus o grynai kamerinei muzikai, vaine užbaigtas pats už save kaiba ir reikalauja labai aukš to meninio išpildymo, gerai pa siruošusio solisto.

kur kiekvienas veikalas yra sa liuose veikaluose Roma Mas tienė atskleidžia savo plataus, gražiai skambančio balso apim tį ir parodo meninį pribrendi mą. Dainos ir gražaus vokalinio meno mėgėjai plokštelėje ras pasitenkinimą. Retai pavyksta toks geras įdainavimas. Plok štelė gerai išleista, ilgo grojimo.

ROMA MASTIENE

JAUNŪJŲ TRETININKŲ KONGRESAS

Jaunųjų tretininkų kongre sas ruošiamas rugpjūčio 12-15 Sv. Pranciškaus kolegijoje, Lo retto, Pa. (netoli Altoona ir Johnstona, Pa. miestų) Kongre se dalyvaus kolegijų, aukštes niųjų mokyklų ir jaunimo kongregacijų tretininkai ir tretininkės. Kongresą rengia ir globo ja Amerikos Trečiojo Ordino Federacija.

Kongresas prasideda rugpjū čio 12 d. 8 val. vakare su Sv. Valanda ir konferencija. Reg istracija teis visą pirmąją die ną. Pagrindinė kongreso tema — dvasinis atgimimas per Sv. Pranciškų.

Kongreso programa yra la bai turininga ir įvairi. Bendruo se ir atskiruose posėdžiuose bus svarstomos tokios temos: Trečiojo Ordino narių liturgi nis gyvenimas; Sv. Rašto reikš mės tretininkų gyvenime; Popie žiaus Jono XXIII naujoji encik lika "Motina ir Mokytoja; Tre čiasis Ordinas ir rasių klausim as; Moderniškos apaštalavimo priemonės — radio ir televizi ja; Tretininkai savanoriai misi jose; Trečiasis Ordinas ir klieri kai; Tretininkų klierikų apašta lavimas;

Salia bendrų posėdžių bus ir specialūs atskiri posėdžiai. Ry tais bus iškilmingos mišios su bendra komunija. Kongres as baigsis rugpjūčio 15 ketvir tadienį, 11:30 val. ryte. Regist racija ir visas išlaikymas kong resu metu — \$25.00. Regist

Lenk medį...

(atkelta iš 2 psl.)

komųjų dalykų, o tautodailė nei ir tos privilegijos neturi. O tačiau kiekvienas šių dalykų tu turi nepaprastą įtaką mūsų jau nimui pažinti ir pamilti Lietu vą, nes jie atkuria vaizduotėje ir sužadina jausmuose tautai priklausomumo mistinę aplin ką. Šių dalykų mokymas negal i būti atsitiktinis, mėgėjiškas ir paviršutinis, o turi būti sis temingas ir nuoseklus, prade dant vaikų darželiu ir baigiant paskutinįja gimnazijos klase. Mūsų visuomenės ir svei timo tarnybų šitai lyg ir už miršta".

Iš tikrųjų, kultūrinės verti bės nulemia tautai priklausomybės jausmą. Šia prasme ir at tėjanti tautinių šokių šventė bus prasmingas pastangų sukur timo tarnybų šitai lyg ir už miršta".

J. Grabauskas

PLB KULTŪROS TARYBOS nariai, posėdžiavę Washintone, gegužės 25 apsilankė Lietuvos atstovybėje. Iš k. į d. prof. J. Puzinas, B. Vašėklis, dr. Ostrauskas, Lietuvos atstovas J. Kajėckas, prof. A. Salys, p. Kajėckienė, prof. V. Mačiūnas. Nuotr. A. Vašėklis.

Pirmoji Eglutės šventė

Birželio 2 Putnamo vienuolyne įvyko nepaprasta lietuvių jaunimo vaikų laikraščio Eglutės skaitytojų šventė, kurią organizuoti ėmėsi iniciatyvos lietuvių bendruomenės Hartfordo apygardos valdyba. Hartfordo apygardos įgaliotinis A. Saulaitis su seselių pagalba ir suorganizavo šią nepaprastą šventę.

Keliam vėliava

Gražų saulėtą rytą į vienuolyno sodybą visais keliais pradėjo rinktis šventės dalyviai. Prie registracijos stalo jaunuosius šventės dalyvius užregistravo sesuo M. Felicija, sesuo M. Jurgita ir p. Saulaitienė. Kiekvienam prie krūtinės prisegė specialiai "Eglutės" šventei atspausdintą kortelę, papuoštą tautiškom spalvomis ir rašytu vardu bei pavarde.

Greit pasigirdęs skambutis visus pakvietė prie vėliavos pakėlimo iškilnių. Sesuo M. Bernarda pasveikino atvykusius ir pakvietė vėliavą pakelti bostoniškį R. Bajerčių. Garbės sargyboje buvo Worcesterio, Waterburio, Hartfordo, New Brittaino atstovai. Sveikinimo žodį dar tarė Hartfordo apygardos atstovas J. Saulys.

Meldėmės

Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė vienuolyno kapelionas prof. St. Yla. Mišių metu giedojo muz. J. Gaulo harmonizuotas giesmes. Gana ypatingai visus nuteikė pamaldų metu įskridę į koplyčią du paukšteliai.

Po pamaldų seselių buvo pasirūpinama užkandžiais. Ir valgyti buvo didesnis noras negu namie. Saulė, grynas oras daug erdvės.

Užkandę telkėsi prie spausdintų durų pamatyti kaip spausdinamas jų skaitomas laikraštėlis. J. Kumpa parodė, kaip surinkamas tekstas, kaip paskui jis dedamas į mašiną, spausdinamas, lankstomas, irišamas. Ypatingai lankytojai buvo nustebinti, kai prel. Pr. Juras traukė iš mašinos tik ką atspausdintus didelius lakštus ir dali ju kiekvienam.

Džiūgavome

Šiai programai — pasirodymui, kas ką moka, kas ką sugeba — vadovavo patyrusi pedagogė K. Marijošienė. Ji savo sumanumu ir įvairiais muzikos

taktų pamėgdžiojimais palaikė jaunimo gerą nuotaiką.

Pirmiausia buvo pristatytas Eglutės tėvas prel. Pr. Juras. Jis priminė tėvus ir jų gimtąją kalbą. Ragino tėvelius mylėti, o Eglutę skaityti.

Programa buvo gana įvairi: deklamacijos, dainos, tautiniai šokiai, net vienas baletas iš Hartfordo (Julkevičiūtės), taip pat solo giesmė "Ave Marija", ir pianas. Daug dėmesio pritraukė ir visai mažųjų deklamacijos. Visus pralenkė Providence vaikų choras vedamas muz. J. Beinorio.

Programoje dalyvavo Newburio, Worcesterio šv. Kazimie-

ro ir Aušros Vartų šeštadieninės mokyklos ir Worcesterio šv. Kazimiero parapijos mokykla.

Popiet 5 val. ta pačia tvarka nuleista vėliava. Atsiveikimo žodį tarė sesuo M. Bernarda ir Petrauskas iš Waterburio. Visi džiaugėsi pirma pavykusia Eglutės švente ir pageidavo, kad ji būtų kasmet.

Tokia švente turėtų rūpintis visiems, kam brangus jaunimas, brangi lietuviybė.

Šventės dalyviai turėjo progos namo parsivežti dovanų. Už pusę kainos įsigijo knygų ir dovanų gavo glėbius Eglutės egzempliorių. P.

BALFO RŪPESČIAI NORWOODE

Jau atšventėm keletą tautinių švenčių, minėjimų. Pagerbėm keletą šeimyninių jubiliejų, o Balfio veikloje esame vis dar užsnūdę. Jei paklaustume Balfio reikalų vedėją, kokį įnašą paskutiniiais dvejais metais esame davę, tai susilaukume atsakymo — jokio. Kokios priežastys? Ankščiau Norwoodo Balfio skyrius Naujoje Anglijoje pirmavo drauge su kitais skyriais.

Norwoodas turi rinktą Balfio valdybą, ir joje visi veiksli nariai. Negirdėti, kad būtų kokia nelaimė ištikusi. Girtina buvo šioje veikloje Bostono, Brocktono ir Norwoodo trijulė. Vieni kitiem talkininkaudami, su ruošdavo gražius parengimus. Žmonių būdavo pilnos salės. Paskutiniu laiku į minėtas kolonijas nuvykstama perduoti linkėjimų, sveikinimų, pasakyti kalbą. Tuo tarpu norėtusi matyti darbų.

Teko iš radijo nugirsti, kad Norwoodo balfininkai, talkininkaudami Bostonui, sudarė ten vienai organizacijai valdybos viršūnę. Kas nesidžiaugia gražiu lietuvišku papročiu — talka? Talkos vedini ir minėti Balfio skyriai labai gražiai veikė. Bet talkon einama kada savo lauke ir savo kieme apsitvarkyta. Ar taip yra pas mus? Per paskutinius metus mūsų Balfio skyriaus nariai ir mėnėjai nuprato lankyti susirinkimus ir pobūvius, aukoti pinigų ir daiktus Balfui.

Lietuviai yra užjaušūs arti-

mui, tik reikia paskatinti. Norwoodo dar nestinga geradarių. Nebe vienas senesnės kartos lietuvis pasiskaitęs Balfio reikalų vedėju kun. L. Jankaus aimanavimų ir raginimų, klausia kodėl mūsų Balfio skyriaus valdyba nieko nedaro?

Balfininkas

Uždaros rekolekcijos

Birželio 21-23 Nekalto Prasiždėjimo Seserų vienuolyne Putnam, Conn., ruošiamos Trečiojo Ordino narių (moterų) ir Sv. Pranciškaus mylėtojų uždaros rekolekcijos ir studijų dienas. Rekolekcijas ir studijų dienas praves T. Justinas Vaškys, O. F.M. Rekolekcijos prasidės birželio 21 d. 8 val. vakare. Tą pačią dieną 4 val. įvyks Trečiojo Ordino kongregacijų pirmininkų ir tarybos narių posėdis. Rekolekcijos baigsis birželio 23 d. 5 val. Paskutinioje rekolekcijų ir studijų dienoje gali dalyvauti ir vyrai tretininkai.

Rekolekcijos bus vedamos Sv. Pranciškaus dvasioje. Rekolekcijose bus supažindinta su Trečiojo Ordino tikslais, organizacija ir veikla. Rekolekcijų ir studijų trijų dienų auka yra \$15.00.

Visais rekolekcijų reikalais prašome kreiptis: Rev. Justin Vaškys, O.F.M., Greene, Maine ar: Sister Superior, Imm. Conception Convent, Putnam, Conn.

IRENA STANKŪNAITE dainuoja Rūtos ansamblio koncerte Webster salėje New Yorke gegužės 19. Nuotr. V. Maželis.

BROCKTON, MASS.

Gegužės 26 buvo pagerbtas naujasis klebonas kun. F. Norbutas. Tai buvo jo sutikimas ir kunigystės 35 metų sukakties prisiminimas. Parapijos salėn 6 v.v. prisirinko apie 300, matėsi žmonių ir iš Norwoodo, So. Bostono, Brooklyno. Sodaliets papuošė salę ir pagamino užkandžius.

Prie garbės stalo sėdėjo klebonas kun. F. Norbutas, kun. J. Svagždyš, kun. A. Kneizys, kun. A. Janiūnas, kun. A. Klimas, kun. M. Vembrė. Pobūviui vadovavo kun. A. Kneizys. Kai 1947 metais kun. F. Norbutas buvo paskirtas Norwoodo klebonu, pirmas vikaras buvo kun. Alb. Janiūnas. Dar jis pirmas tarė sveikinimo žodį. Dar kalbėjo kun. Al. Klimas, kun. M. Vembrė, kun. J. Svagždyš, kadaise Brocktone klebonu buvęs 30 metų.

Kun. Feliksas Edvardas Norbutas, sūnus Aleksandro ir Kazimieros Gediminaitės-Norbutų, gimė 1901 spalio 13 Kaukazijos vieniemyje, Užventės par., Telsių apskr. Kai jis buvo 4 metų, tėvai atvyko į Ameriką ir apsigyveno So. Bostone. Po pradžios mokyklos lankė Bostono Latin School, gavo stipendiją Bostono kolegijon. Įstojo į kunigų seminariją, kunigu įšventintas 1928 gegužės 25. Vikaru buvo Brocktone, Bostone, Norwoode, Cambridge, Lynn, Haverhill, Brocktone. Nuo 1947 iki 1962 buvo klebonu Norwoode.

Gerai kalba lietuviškai ir angliškai, taip pat moka lotynų ir prancūzų kalbas. Lietuva ir lietuvių reikalai jam visada

prie širdies. Geras pamokslininkas. Nemaža rašė Darbininke, Vytjeje, Amerikoje, Yra parašęs keletą scenos vaidelių. Mėgsta muziką.

Meninėje programoje jaunųjų choras padainavo: Sveikimo dainą, Jei aš būčiau karalienė; tautinių šokių pašoko 6, 7 ir 8 klasės mokiniai, trijų parodė karišką mankštą. Mrs. St. Ventre padainavo Raudą, Anksti rytelį, akomponavo M. Barauskaitė.

Moterų sekstetas padainavo: Jauna sese, Plaukia sau laivelis, Keliaujam su daina, akomp. Olga Brown-Falcon.

Iteikta dovanų — stereo patofonas ir čekis visos parapijos organizacijų vardu.

Parengimo komitetą sudarė: vicepirm. kun. A. Kneizys, kun. M. Vembrė; kiti nariai: Stasė Gofensienė, M. Garmaine, O. Venskaskienė, Eikinienė, Ona Bielkevičienė, S. Stašaitienė, E. Pustelnikienė, El. Družinskienė. Bilietais rūpinosi O. Pacebičienė, Jul. Wiliauskienė; stalą paruošė J. Pašakarnis, J. Barauskas, T. O'Donnell, St. Balberis. Puošimo komisiją sudarė M. Garmaine, S. Garmaine, M. Jesukevičienė. Padavėjos buvo: M. Barauskytė, Ona Bielkevičiūtė, Rima Bielkevičiūtė, Romunda Plonytė, Patricija, Barbutė, Marija Miškinytės, M.

GABI LIETUVAITĖ

Rūta Gaidžiūnaitė, svetimas kalbas pradėjusi mokytis Chicago Amundsen Junior College, birželio 7 vykstančiose kolegijos iškilmėse gauna specialų atžymėjimą už mokslą ir akademinį aktyvumą. Ji moko anglų, prancūzų, ispanų ir vokiečių kalbų. Nuo vasaros semestro, profesorių patariama, ji persikelia toliau kalbų mokytis į Columbia universitetą, New Yorke.

Muzikos mokinių koncertas

Birželio 1 Linden, N.J., buvo Irenos ir Juozo Stankūnų muzikos studijos iš eilės septintasis metinis muzikos mokinių koncertas. Programoje dalyvavo 43 mokiniai — 35 mergaitės ir 8 berniukai, jų tarpe trys lietuvių kilmės, mišrių šeimų vaikai: L. Lukas, C. Strela ir S. Honara.

Stankūnų studija dabartiniu metu viso turi 58 mokinius. Irena dirba su 18 ir Juozas su 40 vaikų. Veikia piano, vargonų ir dainavimo klasės su privalomais teoretiniais dalykais, kaip muzikos teorija, solfedžio bendras pažinimas, harmonijos ir pan. Studijoje mokosi ir Rasa Pociūtė, Mary A. Zaranka, kurios ateinančiais metais irgi viešai pasirodys. Ateityje planuojama mokinių recitalyje turėti ne vien piano, bet ir vargonų bei

Programoje buvo atlikta įvaidainavimo skyrius.

Programoje buvo atlikta įvairių stilių ir epochų muzikos kūrinių. Pradėta lengvais, pirmųjų metų mokiniais; užbaigta koncertiniais muzikos perlais — Militaire Polonaise, Sopeno ir Rondo Capriccio, Mendelssohno.

daug kam buvo staigmena, kada pačioje pabaigoje Irena Stankūnaitė, išprovokuota, padainavo keletą vokalių numerų ir bisui davė amerikono publikai, lietuviškai, lakštingalos giesmę (V. Kuprevičiaus). Lindene pasidarė populiarus, kad net amerikiečių visuomenė gerai atsiliepią, atsiunčia savo reporterius į koncertus, deda nuotraukas vietos spaudoje, siunčia savo vaikus muzikos mokyti pas lietuvius. Tai liudija, kad studija turi gerą vardą sažiningu savo darbu. Šiais metais buvo didelis įnašas, kada Irena Stankūnaitė pradėjo dirbti pedagogės darbu.

Recitalis buvo presbiterionų iškilmingoje salėje, kur negeriamas alkoholis ir nerūkoma. Dalyvavo apie 200 žmonių. L. N.

Juškevičienė, Diana Čajaitė, Pamela Holmes, Janet Brown, Kathy Talkonytė, Irutė Linkutė. Reikalų vedėjais buvo P. Čardas ir Robertas Ivaškevičiai, Patrikas McCarthy. M. Kas.

IŠ VISUR

— Per LB Rochester, N.Y. apylinkę įmokėjo Lietuvių Fondo sąskaiton Apton-Apanavičius Albinas ir Aldona 200 dol. Po šimta dolerių įnešė: Burkūnas, Antanas ir Valerija, Blaveščiūnas, Petras ir Elena, Baltrušis Klemensas ir Sofija, Dr. Feldman Gerhard ir Nellie, Jankus Jurgis ir Kotryna, Karškys Juozas ir Elvyra, Kundrotienė Domicelė, Lėlys Vladas ir Marcelė, Leonavičienė Juzė, Miškinytė Aldona, Malinauskas Pranas, Obalis Raimundas, Pranskūnaitė Ona, Saulys-Saulėvičius Kazys, Sabalis Kazimieras ir Kotryna, Staškevičius Vytautas ir Adelė, Urmeilaitė Marija, Valikonis Marcelė, Wentis Mykolas ir Wissman Vincent ir Mary.

— Algis Zukauskas birželio 3 Villanova universitete, Pa., gavo magistro laipsnį iš civilinės inžinerijos. Jo žmona Eugenija, medicinos daktarė, birželio 7 Chicagoje gavo dar magistro laipsnį iš farmakologijos.

— Dr. V. Majauskas, Dr. A. Damušis, R. Boris ir R. Valatka sudaro rezoliucijoms remti pradinę vadovybę, kuri vėliau bus praplėsta, įtraukiant daugiau aktyvesnių ir veiklesnių lietuvių. Taip pat planuojama įtraukti latvius, estus ir kitus amerikiečius. Ši vadovybė buvo sudaryta neseniai ten lankantis rezoliucijoms remti komiteto pirm. L. Valiukui. Visi Detroito ir apylinkės lietuviai, kurie norėtų pilniau ir aktyviau įsijungti į rezoliucijų pravedimo bei viso šio žygio rėmimo darbą, kviečiami kreiptis į dr. Vytautą Majauską, kurio adresas yra šis: 23738 Joy Road, Detroit 39, Michigan, Telefonai: KE 8-2899, LO 5-2152.

— Kun. kleb. P. Valiukevičius, dr. A. Klimas, B. Krokys, P. Norkeliūnas, J. Stankus ir A. Jančys yra rezoliucijom remti bei praversti reikalo judintojai Rochesteryje. Jie visi visais galimais būdais talkininkauja rezoliucijoms remti komitetui. Jie kviečia ir kitus Rochesterio lietuvius pilniau įsijungti į šį Lietuvos laisvinimo darbą.

PRIE ATLANTO marių Kennebunkporte, Me., Nuotr. P. Ažuolis

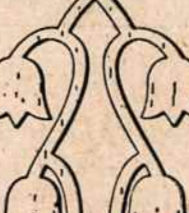
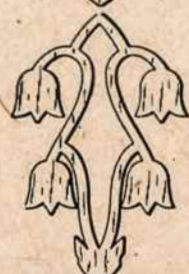
VASAROS ATOSTOGOS ir BERNIUKŲ STOVYKLA PRIE ATLANTO

- Vasaros karščiai, miestų dulkės ir bendras nuovargis vilioja poilsio ieškančius žmones vykti į atostogų kraštą — Maine. Į pranciškonų vedamą vasarvietę suplaukia daug lietuvių pavasaroti, pasimatyti su kitais draugais bei pažįstamais.
- Prašome iš anksto rezervuoti kambarius adresu —

- Stovykla veiks nuo birželio 28 iki rugpiūčio 2
- Berniukai priimami nuo 8 iki 15 metų
- Vadovauja prityrę vadovai
- Visi lietuviai berniukai yra kviečiami atsigavinti dvasia ir kūnu religinėje ir patriotinėje dvasioje.
- Prie stovyklos didelis maudymosi baseinas su maloniai šiltu jūros vandeniu.

Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine — Tel. 207 WOrth 7-2011

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, S. Halsted & 45th Street)

Bilietai gaunami:
Cicero delikatesų krautuve, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginiai, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuve, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.
Paštu: V. Grebliūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

Iš Australijos lietuvių veiklos

Adelaide susiorganizavo moksleiviai ir studentai ateitininkai. Nors narių skaičius nėra didelis, bet jau suspėjo gražiai pasirodyti. Globoja Jurgis Vasiliauskas, dvasios vadu yra kun. P. Dauknys. Praeitų metų lapkričio mėnesį surengė jaunimo talentų vakarą, o gegužės 4, šeštadienio vakare, po gegužinių pamaldų — viešą agapę.

Kun. A. Kazlauskas aukėjo mišias, o kun. P. Dauknys sugiedojo Marijos litaniją. Po bendros komunikacijos ir pamaldų beveik visi dalyvavusieji pamaldose susirinko į valgyklą. Ten paskaitytą ištrauką iš Marijos veikalų ir padeklamuota poezijos Marijos garbei. Sese-ris Surblytės ir Vasilūnas pagrojo akordeonais.

Sveikinimo kalbas pasakė advokatas B. Ploktis, kun. A. Kazlauskas, sendraugis pirm. J. Stepanas ir globėjas J. Vasiliauskas. Agapę baigiant, sugiedota Liurdo giesmė, ateitininkų himnas, solistė G. Vasiliauskienė pagiedojo solo Marija, Motina malonės — B. Budriūno.

Motinos diena

Gegužės 5 šv. Kazimiero koplyčioje buvo pamaldos. Parapijos savaitgalio mokiniai prie

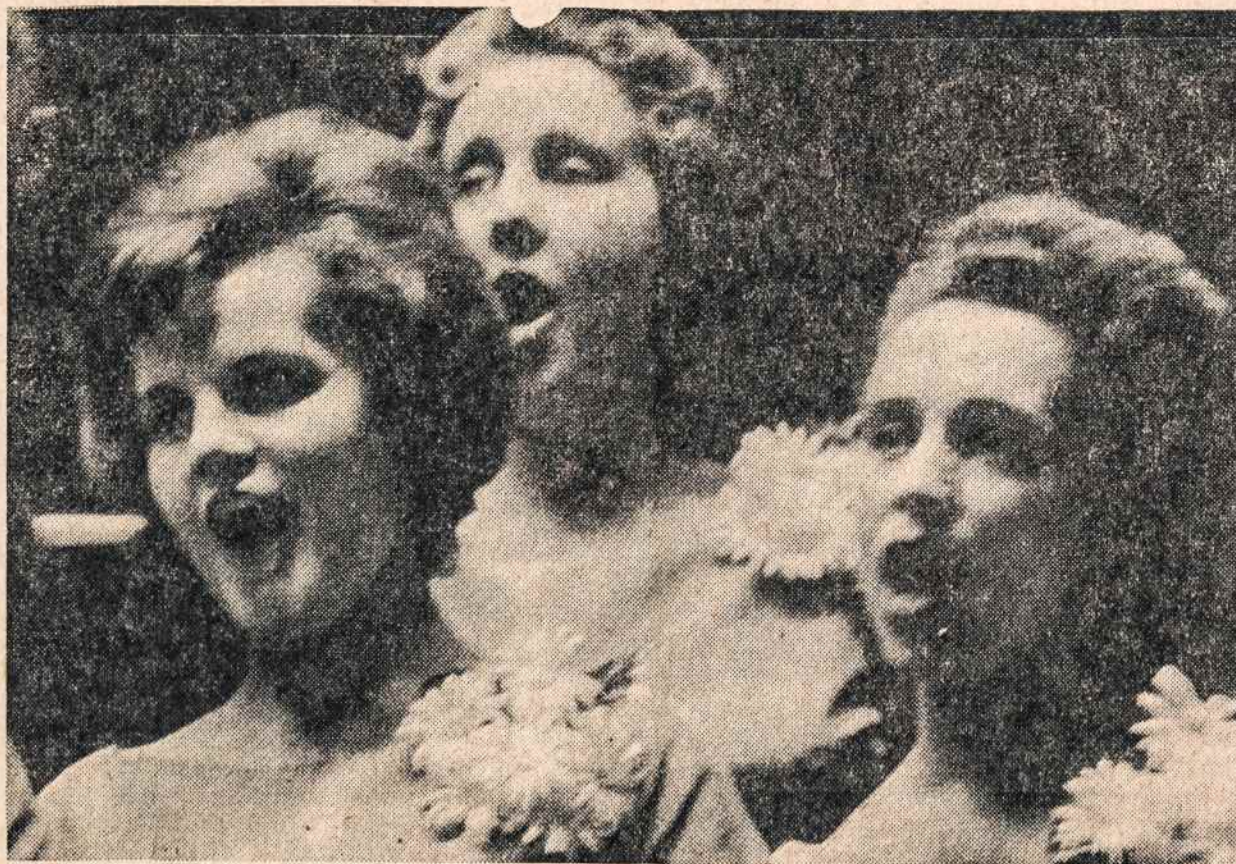
— Amerika pakeitė savo politiką dėl Vengrijos komunistinio režimo. Ji nebesipriešina, kad nuo birželio 5 Kadaro vyriausybės delegacija J. Tautose būtų laikoma teisėta.

koplyčios durų gėlėm papuošė mamos. Po pamaldų lietuvių katalikų centro salėje buvo Motinos dienos minėjimas. Minėjimo programą atliko savaitgalio mokyklos mokiniai, paruošti mokyklos vedėjos Varnienės ir mokytojų. Pirmą kartą Adelaidėje buvo taip meniškai praversta ir vaikų atlikta Motinos dienos minėjimo programą. Net programos pranešėja buvo jaunuotė Dalia Viliūnaitė. Apie motiną kalbėjo kun. A. Kazlauskas. Meninėje programoje penkiais paveikslais buvo parodyta lietuvių motina.

Liet. Kat. moterų draugija Lietuvių Katalikų Moterų draugijos metinis susirinkimas buvo balandžio 28. Pranešimus padarė pirmininkė Gavenienė, išdavinė Budrienė ir revizijos komisijos pirmininkė Jankauskienė. Draugijos veikla yra gana plati: prižiūri bažnyčią, bažnytinius drabužius, lanko ligonius ir t.t. Suruošė vieną vakarą — žodžių ir melodijų pyne ir Lietuvos prisiminimų parodėlę. Didžiausių išlaidų turėta įtaisant bažnytinių drabužių ir kitų reikmenų.

Naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: Gavėnienė — pirmininkė, Gasiūnienė — vicepirmininkė, Gudiškienė — sekretorė, Budrienė — kasininkė, Jankauskienė — ligonių lankymui. Tamašauskienė — bažnyčios priežiūrai, Opulskienė — valgyklos priežiūrai. Kandidatė Karvelienė.

V. Jankauskas

OPERETĖS choro daininkės. Choro koncertas įvyko New York'e gegužės 25. Nuotr. V. Mazelio.

BIRŽELIO BAISIŲJŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

ROCHESTER, N.Y.

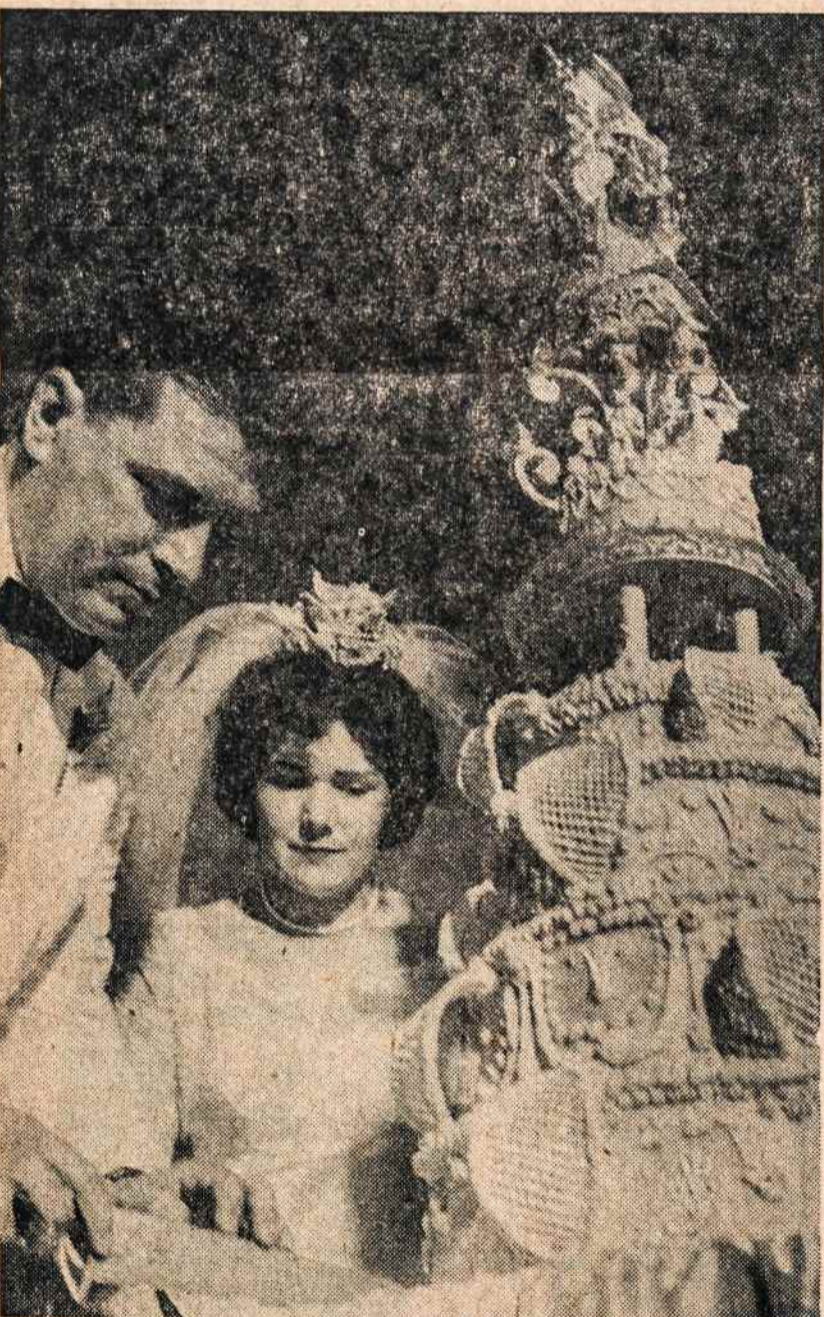
Kruvinųjų birželio įvykių minėjimas Rochesterio bus birželio 16 sekmadienį. Iš ryto 11 val. šv. Jurgio liet. kat. bažnyčioje bus mišios už mirusius Lietuvos laisvės partizanus, nužudytus ir mirusius Sibiro ir poliarinės nakties taigų vergų stovyklose. Popiet 3 val. šv. Jurgio liet. parapijos salėje minėjimas, kurio metu apie kruvinuosius birželio įvykius ir laisvųjų lietuvių išpareigojimus pavergtai tėvynei pranešimą padarys prof. dr. Antanas Klimas, kuris pats asmeniškai yra kalėjęs bolševikų kalėjimuose ir savo akimis matė ir išgyveno kruvinas dienas Lietuvoje. Meninę programą išpildys vyrų kvartetas, vad. Jono Adomaičio ir kt. Rengia vietos Alto skyriaus valdyba.

Pavergtų tautų savaitė — liepos 14-27

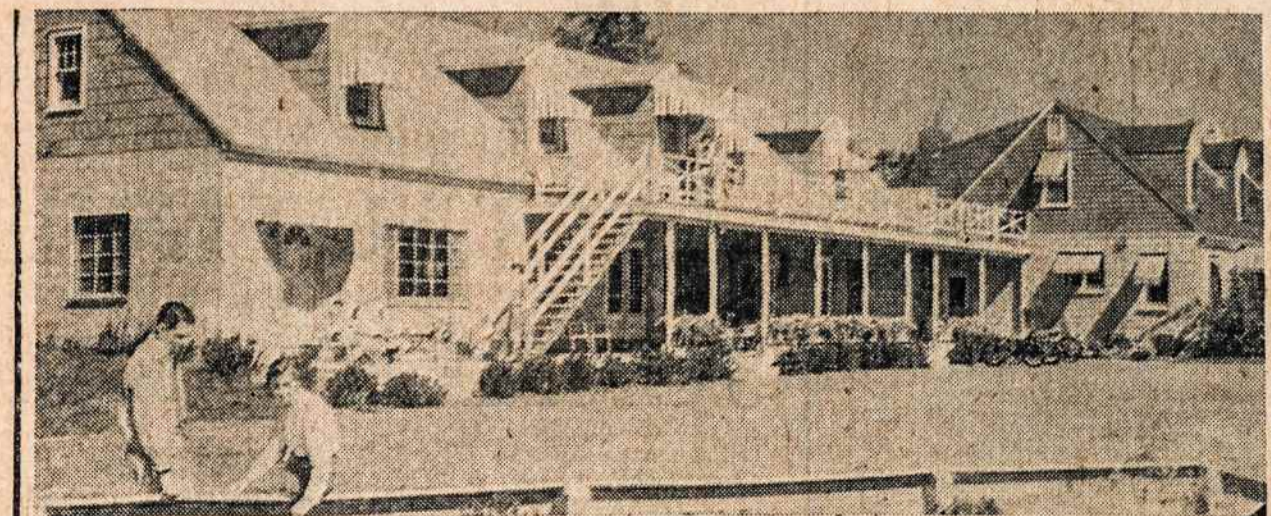
Vietos antibolševikinio fronto skyrius šiais metais Pavergtų tautų savaitę rengiasi plačiai paminėti. Programą sudarys estų, latvių, lietuvių, vengrų ir ukrainiečių tautų tautiniai šokiai, chorų pasirodymai ir paroda, plačiai pavaizduojanti S. Rusijos pavergtųjų tautų naikinimą.

WATERBURY, CONN.

Alto skyrius ruošia Baisiojo birželio minėjimą šeštadienį, birželio 15. Palankiam ortui esant, minėjimas įvyks atvira-me ore prie šv. Juozapo parapijos mokyklos. Lyjant minėjimas bus salėje. Pradžią 6 val. 45 min. Padedamas vainikas prie kryžiaus prie senos mokyklos.) Pamaldos šv. Juozapo bažnyčioje 7 val. Iškilmingas minėjimas 7:30 val. Pagrindinę kalbą pasakys Vincas Rastenis. Meno programą išpildys parapijos mokyklos mokinių choras ir dūdėlių orkestras. Skautai ir skautės dalyvaus su vėliavomis. Vietos ir apylinkių lietuviams kviečiami gausiai dalyvauti.

ALICIJA Šalkauskaitė, Lietuvos vyčių vėliavą, gegužės 25 Kearny, N. J. susituokė su Robertu Plaikiu. Nuotr. V. Mazelio.

ECHO VALLEY lietuviška vasarvietė

Atidaryta ištisus metus. Lietuviai savininkai Elena ir Julius GARMAI visus maloniam kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis: ECHO VALLEY, Echo Lake, Pa. — Telef.: AReacode: 717-424-1920. DZIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais... Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai. Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas. Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiuojantiems

nimą ir Sibiro vergų stovyklas Stalino ir Chruščiovo laikais. Meninę parodos dalį apipavidalins dail. Alf. Dargis. Pavergtų tautų meninė programa ir paroda bus miesto centre (Rochester Plaza), naujai pastatytuose rūmuose.

Gabūs jaunuoliai

Gintutis Regina ir Algis Sabalis šį pavasarį baigia Aquinas Institutą ir jau yra laimėję, kaip pažangiausi moksleiviai, 4 metų stipendijas studijuoti universitetuose. G. Regina savo klasėje buvo ant-rasis (pažymių vidurkis 95 procentai), laimėjo 1,300 dol. stipendiją, kurią paskyrė Princetono alumnų klubas (N.J.) Algis Sabalis (pažymių vidurkis 89 1/2) gavo New Yorko valstybinę stipendiją 700 dol., studijuos Rochesterio universite-te. Abu priklauso lietuvių skautų draugovei ir lietuvių tautinių šokių grupei, kuri dalyvaus liepos 7 tautinių šokių šventėje Chicagoje. Pernai jie baigė li-tuanistinę mokyklą.

— Otilija Vosyliūtė, Aldona Malašauskienė ir Edmundas Vasiliauskas birželio 1 baigė Rochesterio Technologijos Institutą. Visi trys priklauso L. Studentų S-gai ir yra aktyvūs daugelio lietuviškų organizacijų dalyviai.

— Juozas Jurkus — pirmi-ninkas. Dėl darbo sąlygų Kaziu Sabaliui pasitraukus iš vietos lietuvių bendruomenės pirmi-ninko pareigų, laikinai jas perėmė Juozas Jurkus, veiklus vietos liet. organizacijų narys ir didelis entuziastas LF rėmė-jas.

— Teresė ir Algimantas Ge-čiauskai, gyv., Philadelphia, Pa. gegužės 31 susilaukė dukrelės Aušros Marijos. T.A. Gečiauskai jau augina vieną dukrą Gintarę Teresę.

— Tautinių šokių šokėjai jau pasiruošė šventei. Rochesterio lietuvių tautinių šokių šokėjai, vadovo Stasio Ilgūno pareiški-mu, jau yra pasiruošę tautinių šokių šventei. Visi su entuzias-mu laukia, kada galės išvykti Chicago. Dauguma vyks Chi-cagon traukiniu, kas žymiai pigiau kainuos. Norį prisidėti prie ekskursijos kreipiasi į St. Ilgūną.

— Labiausiai perkamos kny-gos. Šiuo metų lietuvių spau-

dos kioske labiausiai perkamos knygos: V. Kavaliūno premijuotas romanas "Kalnų Giesmė", Vyt. Volerto romanas "Upė teka vingiais" ir K. Grigaitės premijuota poezijos knyga "Rudens sapnai". Iš lietuviškų plokštelių geriausiai perkamos: L. Vyčių jubiliejinė plokštelė ilgo grojimo "Težydi vėliai Lietuva". Dainavos choro "Tau tėvyne" ir kt. sb.—

Reikalingas namu prižiūrėto-jas, superintendentas namams, kuriuose nuomojami kambariai, apstatyti baldais. Tai gali būti vedė, gali turėti vaikų, vyras gali dirbti už namų. Be algos duodami dar trys kambariai gyventi. Teirantis tarp 2-5:30 po-piet arba rašyti: Ike, 320 E. 19 Str., New York City, N.Y.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

BANGA

CAPE COD'E, MASS. GREAT MARSH RD CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenvyno. Golfo srovės šildomo garsaus Craig-ville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kuriuose patiems galima ramintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsui.
- Svečiams be nuosavų automobiliu — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Vaikų priežiūra tėvams išvykus.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu; žuvinimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. PAKSTIENE
74 Alicia Rd., Boston 24, Mass.
Tel. AV 2-8046
o po birželio 15 d. į "Bangą"
P. O. Box 189, Centerville
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633

Klausydami trumpom bangom sužinosite kas dedasi jūsų tėvyne. Mūsų aparatais ridsite viso Europą. Mes garantuojame. Didžiausias New York'e pasirinkimas vokiškų Hi-Fi radijo aparatų

TELEFUNKEN
BLAUPUNKT
GRUNDIG
SABA
Hi-Fi ir Magnetofon
Parduoda ir patarnauja patyrę specialistai

GERMAN HI-FI
MANHATTAN

N. Y. — 1574 3rd Ave. (89 St.)
EN 9-3366
Brooklyn — 58-24 Myrtle Ave.
EM 6-5450

Vasaros atostogas

praleisti O. ir P. LANIAI maloniai kviečia visus į jų vasarnamį ASBURY PARK, N. J. Jaukūs su privačiais dušais ir kitais patogumais kambariai, netoli pajūrio. Prašome dėl kambarių susitarti iš anksto.

515 4th Avenue, Asbury Park, N. J. • Tel. PR 6-9783

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS New Jersey Apygarda sekmadienį, birželio 16 d.

dideliame
ROYAL GARDENS PARKE
990 E. HAZELWOOD AVE., RAHWAY, N. J.

rengia NEW JERSEY

LIETUVIŲ DIENA

Programą išpildo:

1. ELIZABETH
2. JERSEY CITY
3. KEARNEY
4. NEWARK
5. LINDEN SEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ MOKINIAI
6. ELIZABETH SKAUTAI
7. IR KITI JAUNIMO MENINIAI VIENETAI

Už pasirodymus bus skiriamos dovanos

Pradžią 1 val. p.p. Programa 4 val. Šokiai 6 val.

BUFETAS IR LOTERIJA
GROS PIRMAEILIS ORKESTRAS

LIETUVIŲ DIENA ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANTI!

Įėjimas — \$1.25 • Studentams — 50c

Norite geros — meniškos fotografijos

PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ

Įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobuvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėms susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2039

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, kon-jaku, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

KUR GERIAUSIA PAILSETI PER ATOSTOGAS

Garsiam Cape Cod — Osterville, Mass., kurortė prie atviro Atlanto. Long-Beach plaža, pušų pavėsyje, gražioje lietuviškoje vasarvietėje JANSONŲ VILOJE

"AUDRONE"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. 428-8425

Ištaigingą vilą, erdvūs kambariai • Gražius privatus 2 akrų pušynas - parkas • Šiltos Golfstromo srovės, atviras jūros plažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO 15 D.
Lietuviai savininkai Dr. ED ir MARLIJA JANSONAI visus maloniai kviečia atvykti. — Iš anksto kreiptis: ED JANSONAS

15 Rosedale St., Boston 24, Mass. — Telef. 288-5999 arba nuo birželio 15:

Audrone - Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

DARBININKO pavasariniam piknike, kuris įvyks birželio 23, šiais metais bus ir bazaras, kuriam gauta vertingų dovanų. Aukotojams dėkoja Darbininko administracija ir kartu kviečia ir kitus prisijungti šiam mūsų piknikui dovanų, kurios bus išdalintos laimėjimo keliu pikniko dalyviams. Dovanas siūsi: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y.

Lituanistikos vasariniai kursai artinasi. Beliko 4 savaitės, o susidomėjusių studentų tik keturi. Reikia 8, kad studijos galėtų įvykti. Keli šimtai studentų kasmet užsiregistruoja prancūzų, vokiečių, rusų ir kt. kalboms. Ar nebūtų malonu, kad nors minimumas susidarytų lietuvių kalbai? Neapvilkite prof. A. Vasio, kuris nuosirdžiai rūpinasi lituanistika Fordhamo universitete, vieninteliame kuriame yra geros sąlygos tokiom

Rekolekcijų į Kennebunkporto pranciškonų vienuolyną šią savaitę iš Brooklyno tėvų pranciškonų vienuolyno yra išvykę tėvas Kęstutis Butkus, vienuolyno vikaras, broliai — Antanas, Pranciškus ir Karolis.

Ieškomas kambarys arba pusė apartamento vienam žmogui, gyventi kartu su kitu. Tinka bet kurioje miesto dalyje. Gerai būtų ir kampaš rūsyje (basemente), kur laisvalaikio galima būtų padirbėti aukšakaliu darbu. Kas turėtų, prašau paskambinti TA 7-6264 tarp 7-9 val. v.

Išnuomojami Richmond Hill rajone pirmam aukšte naujai išdekoruoti 2 kambariai, virtuvė ir vonia. Skambinti: GL 6-3464.

NEW YORKE gegužės 25 Operetės choro koncerte. Di riguoja muz. M. Cibas. Nuotr. V. Mažeļio.

OPERETĖS CHORO KONCERTAS

Gegužės 25 Apreiškimo parapijos salėje buvo metinis Operetės choro koncertas, kurio programą sudarė paties choro dainos, solistė Janina Liustikaitė, smuikininkė Brigita Pumpolytė. Akomponavo: Vytautas Strolia — chorui, Aldona Kepalaitė chorui, solistei ir smuikininkei.

Operetės choras yra vienas iš seniausių lietuvių chorų Amerikoje, yra pastatęs daug operetinių, rengęs koncertų, dalyvavęs įvairiuose minėjimuose. Ir dabar choras dainuoja visur, kur tik jį kviečia.

Vadovaujamas dirigento Mykolo Cibo, choras pasirodė kaip drausmingas vienetas, skyręs daug laiko lietuviškai dainai. Choras padainavo: Oi, broliai, broliai — St. Navicko, Per šilėlj jójau — J. Strolios, Paukštūžėli, skrajūnėli — St. Šimkaus, Pavasario daina — J. Siniaus, Pasveikinimą iš Pilėnų operos, muz. V. Klovo, O Nemune — Br. Budriūno, Žemčiūgų šalis — J. Gaidelio, Su daina į tėvynę su soliste J. Liustikaitė — J. Bertulio. Choro moterys pirmoje dalyje vilkėjo tautinius drabužius, antroje — melsvas, specialiai šiam koncertui pasiūtas suknius.

Jauna ir graški smuikininkė **Brigita Pumpolytė**, iš Philadelphia, pagrojo ispanų simfoniją — Ed. Lalo, Sapnai — Schumano, Gitara — J. Donath,

Karių šeimų moterų Birutės draugijos New Yorko skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko gegužės 29 Lietuvių Atletų Klube. Išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. L. Sperauskienė, vicepirm. T. Slepėtienė, izd. K. Klimavičienė, sekr. K. Klivečienė, kultūros reikalams — E. Purelienė ir M. Bulvičienė. Į kontrolės komisiją išrinkta P. Virbickienė, Vilkutaitienė ir Butkuvienė. Susirinkusias sveikino šiltais žodžiais New Yorko lietuvių vėteranų Ramovės pirm. pulk. J. Slepėtys.

KAS DOMISI geromis sąlygomis investuoti savo pinigus kreipiasi į diplom. ekonomistą **Juožą Audėną**, 109 Warwick St., Brooklyn 7, N.Y., telefonas TA 7-9518

ištrauka iš čardašo — J. Hubay.

Solistė **Janina Liustikaitė**, iš Toronto, padainavo: Ne margi sakalėliai — J. Tallat-Kelpšos, Lopšinė — St. Šimkaus, Baltija — J. Bertulio, Forelė — F. Schuberto, Arija iš op. Don Giovanni — W. Mozarto.

Koncertas praėjo sklandžiai, pakilioje nuotaikoje. Vėliau buvo vaišės prie staliukų ir šokiai. Grojo R. Butrimo orkestras. Žmonių buvo pilna salė. (p.)

Juozas Sodaitis New Yorko miesto susisiekimo tarnybos meno draugijos 6 metinėje parodoje už aliejinę tapybą gavo II premiją ir "honorable mention". Parodoje buvo išstatęs 6 paveikslus, iš jų 4 pardavė.

Maspetho moterų klubas rengia išvažiavimą autobusu į Kruckers, Pomana, N.Y., birželio 22, šeštadienį. Išvažiuoja 8:30 val. rytą nuo Maspetho piličių klubo salės 69-63 Grand Ave. Klubo moterų susirinkimas šaukiamas trečiadienį, birželio 12. Vasaros metu susirinkimų nebus. Informacijų reikalaujama kreiptis į Helen Venis telef.: VI 6-7433.

Filisterių Skautų S-gos naujai išrinkta centro valdyba sudaro dr. St. Matas, A. Gelažiūtė, V. Kamantas, dr. M. Vitėnas ir A. Šenbergas. Visi iš Clevelando.

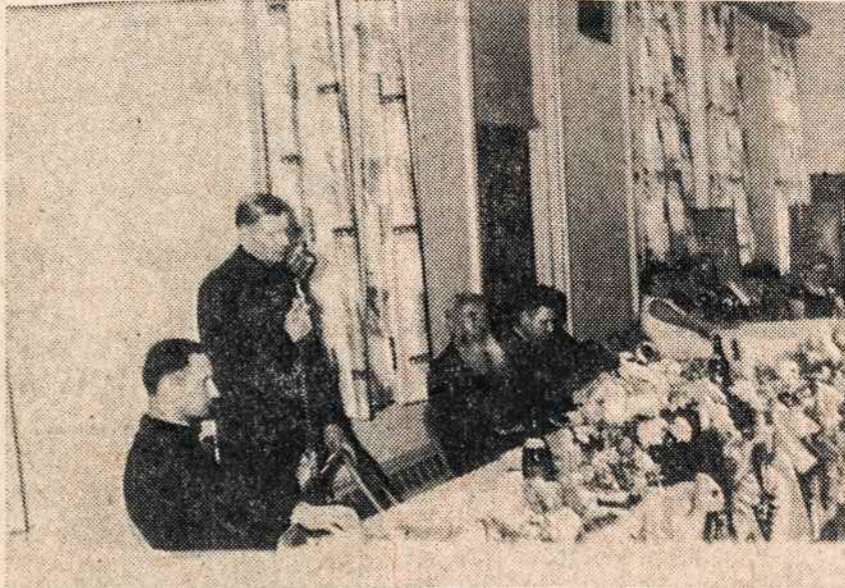
Romas Kezys gegužės 31 - birželio 2 buvo išvykęs į Chicago, kur dalyvavo Filisterių Skautų S-gos suvažiavime. Ten buvo išrinktas suvažiavimo pirmininku.

Skautiško vaizdų albumas jau baigiamas ruošti spaudai. Nuotraukas atranka ir tvarko V. Valaitis ir G. Penikas. Tekstą ruošia dr. H. Lukaševičius. Už albumą gautas pelnas bus skiriamas lietuvių skautų reprezentacijai tarptautiniuose sąskrydžiuose.

Kan. Antanas Steponaitis iš Los Angeles, pereitą savaitę buvo atvykęs į New Yorką, aplankyti savo brolio, kuris gyda daina į tėvynę (su sol. J. Liustikaitė) Woodhaven, N.Y. Kan. A. Steponaitis svečio teisėmis gyvena lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonijoje, Los Angeles, Calif., kur klebonauja kun. J. Kučingis. Pereitais metais kan. A. Steponaitis yra išleisęs savo prisiminimų knygą: "Tėvynėje ir pasauly".

Ekskursija į Niagarą Falls, Ont., Kanada, išvyksta birželio 15 šeštadienį, po 6:30 val. mišiu tėvų pranciškonų koplyčioje, 680 Buschwick Ave., Brooklyn, 21, N.Y. Ekskursija į Brooklyną grįš birželio 16 sekmadienį, 11 val. vakare. Visi ekskursijos dalyviai prašomi pasiimti pilietybės dokumentus, kad nesusidarytų sunkumų įvažiuoti į Kanadą.

Autobuse yra dar dvi vietos laisvos, jei kas norėtų prisidėti prašom kreiptis GL 5-72 81, vakare GL 5-7068

PREL. PR. VIRMAUSKIS kalba šv. Petro parapijos vakariėnės metu.

ŠV. PETRO parapijos choras su savo dirigentu komp. J. Kačinsku. Nuotraukos P. Pliškio.

Parapijos vakariėnė buvo lietuvių piličių klubo salėse. Abi salės buvo pilnos žmonių. Programoje kalbėjo klebonas prel. Pr. Virmauskis. Visiems padėkojo, kad tokiu uolumu remia savo parapiją. Parapijos choras, vadovaujamas muz. Jeronimo Kačinsko, padainavo 6 dainas. Onos Ivaškienės mažieji šokėjai pašoko porą šokių. Birutė Adomavičiūtė ir Laima Baltrušytė deklamavo. Linksmą žodį tarė kun. Antanas Sabaliauskas, salezietis.

Mykolas Venys, sulaukė 85 metų. Birželio 12 su savo vaikūčiu Bostono kolegijos studentu Mykolu Casper, lėktuvu išskrenda vasaros atostogoms į Europą. Ekskursantai aplankys Berlyną, kur nori pamatyti komunistų pastatytą gėdos sieną. Iš Berlyno kelias Vakarų Vokietijon, kur Mykolas Venys nori aplankyti savo brolio sūnų Juožą Venį, šiuo laiku gyvenantį Hauptstuhlio mieste prie Koelno. Ten pasisvečiavę lankys Sveicariją, Prancūziją ir Angliją.

Mirusieji. Po gedulingų šv. Petro bažnyčioje pamaldų palaidoti: Morta Lužaitienė (gegužės 2) 89 m. Velionė gyveno 930 E. 4th St. Nuliūdime paliko vyrą ir sūnų. Palaidota N. Kalvarijos kapinėse. Kazimieras Gradeckas (gegužės 15) 78 m. Velionis gyveno 229 Gold Str. Palaidotas Staughtono parapijos kapinėse. Jurgis Kudrevičius (gegužės 17) 49 m. Velionis gyveno 307 Bolton St. Nuliūdime paliko tėvą, seserį ir broį. Palaidotas miesto kapinėse tarp kitų veteranų su kariška pagarbą. Juzė Smith (gegužės 18) 70 m. Velionė gyveno 178 Bowen St. Nuliūdime paliko dukterį ir du sūnus. Palaidota Naujos Kalvarijos kapinėse.

Audronės vilai Cape Cod reikalinga moteris dirbti virtuvėje. Geros sąlygos. Kreiptis: Marija Jansonas, 15 Rosedale St., Boston 24, Mass.

BOSTONO lituanistikos mokyklos šeštosios klasės mokiniai su mokyto. Iz. Giedraičiu, baigiant mokslo metus.

Malonūs Vasarotojai,

pranešame, kad **OSTERVILLE MANOR, Inc.** West Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass. atidaroma birželio 24 d.

Savininkas J. Kapočius: 25 Barrington Rd., Dorchester 24, Mass. Tel. 282-2759

Mūsų vasarvietė geriausia atestuoja pas mus jau vasarą svečiai: kas jau vieną kartą pas mus atostogavo, tas lieka nuolatiniu Mano vasarotoju. Maloniai prašome kambarių užsakymus siūsti kaip galima anksčiau, kad galėtume patenkinti visų pageidavimus. Laukiame Jūsų užsakymų ir esame pasiruošę Jus maloniai priimti. **J. Kapočius**

Darbininko metinis PIKNIKAS ir BAZARAS

Pradžią 1 v. - Šokiai 5 v. popiet

Groja ROMO BUTRIMO orkestras

JAMAICA POLISH NATIONAL HOME

Jamaica, N. Y.

108-11 Sutphin Blvd.

birželio 23, sekmadienį

PROGRAMOJE: jaunučių talentai, šokių varžybos. Spaudos rėmėjams skiriamos dovanos. Didelės bazaro dovanos, spaudos kioskas ir kiti įvairumai.

VISUS KVIEČIA DARBININKO LEIDEJAI I PIRMĄJĄ PAVASARIO GEGUZINĘ!

Osterville Manor vasarvietė vasaros sezonui reikalingos dvi mergaitės. Pirmenybė studentams. Prašome skubiai kreiptis: J. Kapočius, Osterville Manor, West Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass., tel. Garden 8 6991, arba So. Boston tel: Andrew 8-7730.

WILLIAM J. DRAKE — DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84 - 14 Jamaica Ave.

Woodhaven 21, N.Y.

Tel.: Hickory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNISKA KOPLYCIA

423 METROPOLITAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME

Moderni koplyčia - Air conditioned ALBIN J. BALTON-BALTRONAS Licensed Manager & Notary Public 660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station) WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves Koplyčioje nemokamai visose miesto dalyse; veikta ventilacija Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLININ, INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI

Laidotuvų direktorius

MODERNISKA KOPLYCIA su Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N.Y.

GRamercy 5-1437

KARLONAS

Funeral Home

280 CHESTNUT STREET

NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL

Funeral Home

Inc. PETRAS KARALIUS

savininkas

Laidotuvų Direktorius

ir Balsamuotojas

74 PROVIDENCE ST. WORCESTER, MASS.

PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER Ave.

PRANAS WAITKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

ir BALSAMUOTOJAS

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia ser-

menims dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žem-

iausiomis kainomis. Kainos tos

pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel TR 8-6434

Pulkus patarnavimas naujo

JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME

546 East Broadway

So. Boston, Mass.

Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame vi-

suose reikaluose, atydziai iš-

plidome kiekvieną pageidavim-

mą. Jūs galite pilnai pasitikti

kėti mūsų patarnavimu iki

visų smulknesnių laidojimo

reikaluose.

Joseph C. Lubin

Funeral Director

Telefonas: 268 - 5185